

EBA/GL/2018/04

2018. július 19.

Iránymutatások

intézmények stressztesztelésére vonatkozóan

1. Megfelelési és bejelentési kötelezettségek

Az iránymutatások jogállása

1. Az e dokumentumban szereplő iránymutatásokat az EBH az 1093/2010/EU rendelet ¹ 16. cikkének rendelkezéseivel összhangban adta ki. Az 1093/2010/EU rendelet 16. cikkének (3) bekezdése szerint az illetékes hatóságok és pénzügyi intézmények minden erőfeszítést megtesznek azért, hogy megfeleljenek az iránymutatásoknak.
2. Az iránymutatás rögzíti az EBH álláspontját azzal kapcsolatban, hogy mi a megfelelő felügyeleti gyakorlat a Pénzügyi Felügyeleték Európai Rendszerében, és miként kell alkalmazni az uniós jogot egy adott területen belül. Az 1093/2010/EU rendelet 4. cikkének (2) bekezdésében meghatározott, az iránymutatás hatálya alá tartozó illetékes hatóságok azzal tesznek eleget az iránymutatásnak, hogy megfelelően beépítik azt saját felügyeleti gyakorlataikba (pl. saját jogi kereteik vagy felügyeleti folyamataik módosításával), beleértve azokat az eseteket is, ahol az iránymutatás elsősorban intézményekre vonatkozik.

Bejelentési kötelezettségek

3. Az 1093/2010/EU rendelet 16. cikkének (3) bekezdése értelmében az egyes illetékes hatóságok ([éééé.hh.nn])-ig kötelesek értesíteni az EBH-t arról, hogy megfelelnek-e vagy meg kívánnak-e felelni ennek az iránymutatásnak, és ha nem, úgy tájékoztatniuk kell az EBH-t a meg nem felelés indokairól. Amennyiben a fenti határidőig ilyen értesítés nem érkezik, az EBH úgy tekinti, hogy a szóban forgó illetékes hatóság nem felel meg az iránymutatásnak. Az értesítéseket „EBA/GL/201x/xx” hivatkozással az EBH honlapján szereplő formanyomtatványon kell megküldeni a compliance@eba.europa.eu címre. Az értesítéseket olyan személyek nyújthatják be, akik megfelelő felhatalmazással rendelkeznek arra nézve, hogy a felügyeletet ellátó hatóságuk nevében nyilatkozzanak annak megfeleléséről. Az EBH-nak a megfeleléssel kapcsolatban bekövetkező bármely változást is be kell jelenteni.
4. Az értesítéseket a 16. cikk (3) bekezdésével összhangban közzéteszik az EBH honlapján.

¹ Az Európai Parlament és a Tanács 2010. november 24-i 1093/2010/EU rendelete az európai felügyeleti hatóság (Európai Bankhatóság) létrehozásáról, a 716/2009/EK határozat módosításáról és a 2009/78/EK bizottsági határozat hatályon kívül helyezéséről (HL L 331., 2010.12.15., 12. o.).

2. Tárgy, alkalmazási kör és fogalommeghatározások

Tárgy és alkalmazási kör

5. Az iránymutatás célja, hogy az intézmények kockázatkezelési folyamatainak részeként biztosítsa a közös szervezeti követelményeket, módszereket és folyamatokat az intézmények általi stressztesztelés elvégzéséhez, figyelembe véve a tőkemegfelelést és kockázatkezelést („intézményi stressztesztelés”).
6. A csoportok összefüggésében ez az iránymutatás vonatkozik egy adott stresszteszt gyakorlatban részt vevő intézményekre is az adott stresszteszt gyakorlat alkalmazási területének, valamint a 2013/36/EU irányelv 108. és 109. cikkének megfelelően.
7. Az „intézmény” és az „intézmény-specifikus” kifejezés egy intézményre vonatkozik egyedi alapon, illetve a tagállami anyaintézményre egy meghatározott stresszteszt gyakorlat adott alkalmazási területén, vagy az uniós anyaintézményre az 575/2013/EU rendelet 4. cikkének (1)(47) bekezdése szerinti vonatkozó konszolidált helyzet alapján.

Címzettek

8. Az iránymutatás címzettjei az 1093/2010/EU rendelet 4. cikke (2) bekezdésének i. pontjában meghatározott, hatáskörrel rendelkező hatóságok és intézmények, és az 1093/2010/EU rendelet 4. cikke (1) bekezdésének 1. pontjában meghatározott azon pénzügyi intézmények, amelyek az 575/2013/EU rendelet 4. cikke (1) bekezdésének 3. pontjában meghatározott intézmények.

Fogalommeghatározások/rendszerter

9. eltérő rendelkezés hiányában az 575/2013/EU rendeletben és a 2013/36/EU irányelvben használt és meghatározott fogalmak ebben az iránymutatásban is az ott használt jelentéssel bírnak. Ezen túlmenően a jelen iránymutatás alkalmazásában a következő fogalmak az alábbi jelentéssel bírnak:

(1) Fizetőképességi stressztesztelés:	egyes fejlemények, beleértve a makro- vagy mikrogazdasági scenáriókat, valamely intézmény általános tőkehelyzetére – beleértve a szavatolótőkére vonatkozó minimumkövetelményeket vagy pótlólagos szavatolótőke-követelményt – gyakorolt hatásának értékelése az intézmény
---------------------------------------	--

tőkeforrásainak és tőkekövetelményének előrejelzésével, az intézmény gyengeségeinek kiemelése és a veszteségelnyelő képességének, valamint a fizetőképességre gyakorolt hatás felmérése mellett.

(2) Likviditási stressztesztelés: egyes fejlemények, beleértve a makro- vagy mikrogazdasági scenáriókat, valamely intézmény általános likviditási helyzetére – beleértve a likviditási minimumkövetelményeket vagy pótlólagos szavatolótőke-követelményt – gyakorolt hatásának értékelése finanszírozási és likviditási szempontból, valamint sokkhatások tekintetében.

(3) Alulról felfelé (bottom-up) haladó stresszteszt: a következő jellemzők mindegyikével rendelkező (fizetőképességi vagy likviditási) stressztesztelés:

- i. intézmények végzik el saját, házon belül kifejlesztett modelljeik használatával;
- ii. az intézmény saját feltevésein vagy scenárióin alapul, a hatóságok általi lehetséges konzervatív korlátozásokkal;
- iii. az intézmény saját adatain alapul, és az adatok potenciálisan nagy mértékben részletesek, kiegészítő információként külső adatok esetleges használata mellett; és
- iv. meghatározott portfóliókat érint vagy az intézmény egészét érinti, részletes eredményeket ad a kitétségek koncentrációk, az intézményi kapcsolatok és a fertőzési valószínűségek veszteségrátákra gyakorolt potenciális hatására vonatkozóan.

(4) Felülről lefelé haladó (top-down) stresszteszt: a következő jellemzők mindegyikével rendelkező (fizetőképességi vagy likviditási) stressztesztelés:

- i. az illetékes hatóságok vagy makroprudenciális hatóságok végzik el;
 - ii. az illetékes vagy makroprudenciális hatóságok által kidolgozott és az összes érintett intézményre alkalmazandó általános vagy rendszerszintű
-

(makroprudenciális) feltevéseken vagy scenáriókon alapul;

- iii. az illetékes hatóságok vagy makroprudenciális hatóságok kezelik a folyamatot és számítják ki az eredményeket – az alulról felfelé haladó stresszteszthez képest – az intézmények kisebb mértékű bevonása mellett;
- iv. többnyire összesített intézményi adatokon és kevésbé részletes információkon alapul a stresszteszt feltevéseitől függően, vagy néha részletesebb intézményi adatokon alapul, ha azt a hatóságok szükségesnek tartják; és
- v. egységes és közös keretet és egy adott stresszteszt gyakorlat hatásának intézmények közötti összehasonlító értékelését teszi lehetővé.

(5) Statikus mérleg feltételezés:

olyan módszertani feltételezés, amely szerint a stresszteszt scenáriók hatását a tervezési időszak alatt végig egy „állandó mérleg” és egy „változatlan vagy stabil üzleti modell” feltételezése alapján kell értékelni, ami fokozza az eredmények intézmények közötti összehasonlíthatóságát, ezáltal:

- i. megtiltja az intézmény azon eszközei és kötelezettségei változásának figyelembevételét a scenáriók hatásának számításánál, amelyek menedzsment intézkedésekből, a meglévő kölcsönök növekedéséből vagy követeléskezeléséből, vagy a lejáratok, illetve ezen eszközök vagy kötelezettségek egyéb jellemzőinek eltéréséből (olyan stressztesztelési módszer alkalmazása ellenére, amely a mérleg méretének vagy összetételének, és különösen a saját tőke változását eredményezheti a tervezési időszak alatt, például új bedőlések, értékvesztések, a pénzügyi eszközök állománynövekedése vagy értékhelyesbítése következtében) származik; és
 - ii. megengedi új eszközök és kötelezettségek beemelését a mérlegbe, amennyiben ezen új tételek fő jellemzői azonosak (lejárat, kockázati profil, stb.) a
-

mérlegből kikerült eszközök és követelések jellemzőivel.

-
- (6) Dinamikus mérleg feltételezés: olyan módszertani feltételezés, amely szerint a stresszteszt scenárió hatását a tervezési időszak alatt végig egy nem állandó mérleg és változó üzleti modell lehetősége alapján kell értékelni. A dinamikus mérleg feltételezés keretében a stressztesztelés eredménye az alkalmazott scenárió és a vezetés válaszhintézkedéseinek kombinációját tükrözi, ami csökkenti az eredmények intézmények közötti összehasonlíthatóságát. A vezetés válaszhintézkedéseinek mértéke lehet korlátozott vagy korlátlan (pl. a kezdetektől tervezett és a scenáriótól független és/vagy a stressztesztelési scenáriótól függő beavatkozások).
-
- (7) Portfóliószintű stresszteszt: egy vagy több portfólió stressztesztelése, amelynek középpontjában az egyes kockázati tényezőkből vagy több kockázati tényezőtől eredő sokkhatások következményei állnak.
-
- (8) Érzékenység vizsgálat : olyan stresszteszt, amely – a tőkét vagy likviditást érintő – egy konkrét kockázati tényező vagy egyszerű többszörös kockázati tényezők adott portfólióra vagy az intézmény egészére gyakorolt lehetséges hatását méri.
-
- (9) Scenárió-elemzés: egy intézmény vagy egy portfólió adott, egy sor olyan kockázati tényezőt magában foglaló scenárióval szembeni ellenálló képességének vizsgálata, amelyek a következő jellemzők mindegyikével rendelkeznek:
- i. belső szempontból következetes módon összehangoltak;
 - ii. a vonatkozó halmazt alkotó kockázati tényezők előfeltételezik egy sor kockázatot és üzleti területet lefedő előretekintő események egyidejű bekövetkezését; és
 - iii. a kockázati tényezők célja továbbá, hogy a lehető legnagyobb mértékben feltárják a kapcsolódó kockázatok természetét a portfóliók tekintetében és
-

az idő múlásával, a rendszerszintű kölcsönhatásokat és a visszacsatolási hatásokat.

(10) Fordított stresszteszt: olyan intézményi stresszteszt, amely az előre definiált kimenet (pl. amelynél az intézmény üzleti modellje életképtelenné válik, vagy amelynél az intézmény a 2014/59/EU irányelv 32. cikke értelmében vett fizetéképtelen, vagy valószínűleg fizetéképtelenné váló intézménynek tekintendő) meghatározásából indul ki, majd feltárja azon scenáriókat és körülményeket, amelyek ennek bekövetkeztét idézhetik elő. A fordított stresszteszt egy vagy több jellemzővel rendelkezik a következők közül:

- i. az intézmény saját gyengeségeivel kapcsolatos ismereteinek bővítésére irányuló kockázatkezelési eszközként használják, azáltal, hogy az intézmény kifejezetten azonosítja és értékeli azon scenáriókat (vagy scenáriók kombinációját) amelyek az előre definiált kimenetet eredményezik;
- ii. az intézmény határoz a kezelés módjáról és időzítéséről (kiváltó események) vagy egyéb, a) az üzleti kudarcok vagy más problémák korrigálásához; és b) kockázatvállaló hajlandóságának a fordított stresszteszt által feltárt tényleges kockázatokkal való összehangolásához szükséges intézkedésekről;
- iii. speciális fordított stresszteszt alkalmazható helyreállítás tervezésével összefüggésben is (pl. szélesebb körben végzett fordított stresszteszt használható arra, hogy információt szolgáltatson egy helyreállítási terv stresszteszteléséhez azon feltételek azonosításával, amelyek mellett a helyreállítást meg kell tervezni).

(11) Másodlagos hatások vagy visszacsatolási hatások: az egyes intézmények egy eredeti külső sokkhatásra adott válaszai által okozott tovagyrúzó hatások (a visszacsatolási hatások természete nem korlátozódik makrogazdasági hatásokra), amelyek – összességében – általában erősítik (de mérsékelhetik is) az ilyen eredeti sokkhatást, ezáltal további negatív visszacsatolási mechanizmust okozva.

(12) A scenárió súlyossága: a scenárió feltételezései vagy romlása súlyosságának mértéke (a kiindulási helyzettől egy kedvezőtlen scenárióig) a mögöttes makrogazdasági és pénzügyi változókban (vagy bármely más feltételezésben) kifejezve. Általában minél súlyosabb helyzetekre készül a scenárió, annál nagyobb lesz a stresszteszt intézményre gyakorolt hatása, ezáltal meghatározva a stresszteszt tényleges súlyosságát.

(13) A scenárió valószínűsége: annak mértéke, hogy egy scenárió megvalósulása mennyire tekinthető valószínűnek az adott scenárió aktuális makrogazdasági és pénzügyi változókhoz való viszonyának következetessége, a scenárió koherens narratíva általi alátámasztása és a scenárió valószínűségeloszlás és múltbeli tapasztalatok általi támogatása tekintetében. A valószínűség nem korlátozódik a múltbeli tapasztalatokra, ennél fogva a változó kockázati környezeteket figyelembe vevő szakértői vélemények (pl. megfigyelt strukturális törések) és a hasonló kockázati környezetekben az intézmény saját közvetlen múltbeli tapasztalatán kívül megfigyelt stresszesemények is kulcsfontosságú szerepet játszanak. Szimulációs módszereket (pl. Monte Carlo szimulációk) is lehet használni.

(14) Anchor scenárió: rendszerint egy illetékes hatóság által egy adott stresszteszt súlyossági előírásának meghatározására kidolgozott scenárió típus, amelyet intézmények számára írnak elő vagy a stressztesztelés során alkalmazandó scenárióként, vagy súlyossági referenciaértékként az intézmény saját scenárióinak kidolgozásához.

(15) Kockázati adatok összesítése: kockázati adatok meghatározása, gyűjtése és feldolgozása az intézmény kockázati adatszolgáltatási kötelezettségével összhangban annak érdekében, hogy lehetővé tegye az intézmény számára teljesítményének összemérését kockázattűrésével/kockázatvállalási hajlandóságával. Ez magában foglalja az adathalmazok rendezését, egyesítését vagy lebontását.

(16) Adatinfrastruktúra: fizikai vagy szervezeti struktúrák és létesítmények adat és informatikai (IT) architektúra kiépítéséhez és fenntartásához az intézmény kockázati adatai összesítésének és a kockázati

jelentésekre vonatkozó belső szabályzatok támogatása
érdekében.

3. Végrehajtás

Alkalmazás időpontja

10. Ez az iránymutatás 2019. január 1-jén lép hatályba.

Hatályon kívül helyezés

11. A következő iránymutatás a jelen iránymutatásnak az EU valamennyi hivatalos nyelvén történő közzétételének napján hatályát veszíti.

- *CEBS A stressztesztekre vonatkozó iránymutatás (GL32)*²

² https://www.eba.europa.eu/documents/10180/16094/ST_Guidelines.pdf

4. Az intézmények stressztesztelése

4.1 Stresszteszt program

12. Az intézményeknél olyan stresszteszt program van érvényben, amely kiterjed legalább a következőkre:
- a stressztesztelés típusai és azok fő célkitűzései és alkalmazása;
 - a különféle stresszteszt gyakorlatok elvégzésének gyakorisága;
 - a belső irányítási megállapodások, beleértve jól meghatározott, átlátható és következetes felelősségi köröket és eljárásokat;
 - csoport esetében a csoporttagok köre és a stressztesztek lefedettsége (pl. kockázattípusok és portfóliók);
 - a vonatkozó adatinfrastruktúra;
 - a módszertani részletek, beleértve a használt modelleket és lehetséges kapcsolatokat a likviditási stressztesztek és a fizetőképességi stressztesztek között, nevezetesen az ilyen dinamikus kölcsönhatások nagyságrendje és a visszacsatolási hatások megragadása;
 - a feltételezések köre, beleértve az egyes stressztesztekre tervezett üzleti és vezetési, valamint javító intézkedéseket.
13. A tagállami anyaintézmények és uniós anyaintézmények csoportszintű stresszteszt programot is kidolgoznak, amelyet a vezetői testület jóváhagy és nyomon követ az intézmények központosított kockázatkezelési politikájával összefüggésben. A csoportszintű stresszteszt program megfelelő mértékben tartalmazza a prudenciális konszolidáció alá tartozó valamennyi intézményt, illetve azok a szóban forgó program címzettjei.
14. A prudenciális konszolidáció körébe tartozó intézmények egyedi stresszteszt programjaik kidolgozásakor figyelembe veszik a vonatkozó csoportszintű stresszteszt programot.
15. Az intézmények stresszteszt programjaikba fordított stressztesztet és fordított stressztesztelési szcenáriókat is felvesznek.
16. Az intézmények biztosítják stresszteszt programjaik működőképességét és végrehajthatóságát, és a döntéshozatal tájékoztatását valamennyi vezetői szinten az összes meglévő és lehetséges lényeges kockázatra vonatkozóan.
17. Az intézmények rendszeresen értékelik stresszteszt programjaikat, hogy meghatározzák azok hatékonyságát és robusztusságát, és adott esetben aktualizálják azokat. Az értékelést legalább évente, kvantitatív és kvalitatív alapon egyaránt el kell végezni, és annak teljes mértékben tükröznie kell a változó külső és belső feltételeket. Az intézmények biztosítják, hogy az

értékelések gyakorisága figyelembe vegye a megfelelő stresszteszt alkalmazásának gyakoriságát.

18. Az intézmények biztosítják, hogy az előző bekezdés szerinti mennyiségi elemzésük megbízható mennyiségi tesztek tartalmazzon utótesztelési eszközként a stresszteszt modellek (pl. hitelkockázati modellek, piaci kockázati modellek, céltartalékképzés előtti nettó bevétel modellek) feltevéseinek, paramétereinek és eredményeinek ellenőrzéséhez. Az intézmények biztosítják, hogy az előző bekezdés szerinti minőségi elemzésük szakértői véleményeken vagy referencia értékeléseken alapuljon.

19. A stresszteszt program értékelésekor az intézmény legalább a következőket mérlegeli:

- a) a program hatékonysága a szándékolt célja elérése tekintetében;
- b) javítások szükségessége;
- c) az azonosított kockázati tényezők, fogalommeghatározások és indokolások a vonatkozó scenáriókhoz, modell feltevések és az eredmények érzékenysége e feltevésekre, valamint a szakértői vélemény szerepe annak biztosítására, hogy ahhoz megbízható elemzés társuljon;
- d) a modell teljesítménye, beleértve a mintán kívüli, vagyis a modell kidolgozásához fel nem használt adatokra vonatkozó teljesítményét;
- e) a fizetőképességre, likviditásra vonatkozó lehetséges nemkívánatos mechanizmusok beépítésének módja;
- f) a fizetőképességi és likviditási stressztesztek közötti lehetséges kapcsolódási pontok megfelelősége;
- g) az illetékes hatóságoktól kapott visszajelzések azok felügyeleti vagy más stressztesztjei összefüggésében;
- h) az adatinfrastruktúra megfelelősége (rendszerek megvalósítása és adatminőség);
- i) a felső vezetés és a vezetői testület részvételének megfelelő szintje;
- j) valamennyi feltevés, beleértve az üzleti és/vagy vezetői feltevéseket, és a tervezett kockázatkezelési intézkedések a stresszteszt típusa és eredménye alapján, beleértve a kockázatkezelési intézkedések stresszhelyzetekben és változó üzleti környezetben való megvalósíthatóságának értékelését; és
- k) a releváns dokumentumok megfelelősége.

20. Az intézmény stresszteszt programja megfelelően dokumentált az egyes kockázattípus és/vagy portfólió szintjén, valamint a teljes cég szintjén végzett stresszteszt valamennyi típusát illetően. A dokumentáció legalább a következőkre kiterjed:

- a) a stressztesztelés megközelítése;
- b) a fizetőképességi stressztesztek és likviditási stressztesztek közötti lehetséges kapcsolódási pontok, nevezetesen a tőkehelyzet romlása (fizetőképesség) és a

kereskedelmi értékpapírok és kötvények kibocsátására való képesség (likviditás), a nemteljesítés eltolódásainak (fizetőképesség) makro-vezérelt valószínűségei és a bankok tehermentes eszközeinek bennefoglalt minősítései közötti migráció, és az érintett központi banknál elhelyezett biztosítékra gyakorolt hatás (likviditás), a várhatóan nem teljesítő kölcsönök növekedése (fizetőképesség) és a kölcsöntörlesztésekből vagy nem pénzügyi vállalati kötvényekből (likviditás) származó beáramlások várható csökkenése, vagy egy esetleges likviditási rés (likviditás) és eszközök kényszereladása (fizetőképesség), és a finanszírozási költségek növekedése (likviditás) és a veszteségnyereség hatások (fizetőképesség) közötti kapcsolat leképezése;

- c) a belső szabályzatban meghatározottak szerinti szerep- és felelősségi körök, a második és harmadik védelmi vonalak szerepkörei és legalább a stresszteszt program elvégzésének folyamatai;
- d) a stresszteszt program kidolgozása, jóváhagyása, elvégzése, elvégzése nyomon követése teljes folyamatának leírása, valamint a program és annak eredményeinek időszakos értékelése;
- e) a stresszteszt eredmények értékelési folyamatának leírása, beleértve azon területekre vonatkozó részletes információkat, amelyek néhány részen kézi vagy emberi értéktételeket igényelnek, továbbá azon folyamat leírása, amely során az eredményeket felhasználják a kockázatkezelési intézkedésekhez és az intézmény stratégiájához; és
- f) a stressztesztelésre használt vonatkozó informatikai alkalmazások leírása és állománya (ahol pedig központi állomány van, ott lehet hivatkozni arra).

21. A stresszteszt programot a szervezet egészében kihívás elé kell állítani, például a kockázatértékelési bizottság és a belső ellenőrök körében. A program kidolgozásáért és alkalmazásáért nem felelős üzleti egységeknek, illetve az ebben részt nem vállaló külső szakértőknek kulcsfontosságú szerepet kell betölteniük e folyamat értékelésében, a konkrét témákra vonatkozó szakértelem figyelembevételével.

22. Az intézmények biztosítják, hogy – a stresszteszt program kezdeti kidolgozása és értékelése tekintetében egyaránt –, hatékony párbeszédre kerüljön sor az intézmény valamennyi üzleti területe szakértőinek bevonásával, és hogy a programot és frissítéseit az intézmény felső vezetése³ és vezetői testülete megfelelően ellenőrizze, akik annak végrehajtása és felügyelete nyomon követéséért is felelősek.

4.2 A stressztesztelés irányítási szempontjai

23. A vezetői testület jóváhagyja⁴ az intézmény stresszteszt programját, és felügyeli annak végrehajtását és teljesítményét.

³ Lásd még az EBH belső irányításról szóló iránymutatásának II. címe 1. szakaszát.

⁴ Lásd még az EBH belső irányításról szóló iránymutatásának II. címe 1. szakaszát.

24. A 2013/36/EU irányelv 91. cikkének (1) bekezdésében foglalt arra vonatkozó követelményei⁵ sérelme nélkül, hogy a vezetői testület tagjainak feladataik ellátásához mindenkor rendelkezniük kell megfelelő ismeretekkel, szakértelemmel és tapasztalattal, az intézmény biztosítja, hogy vezetői testülete képes legyen teljes mértékben megérteni a stresszeseményeknek az intézmény általános kockázati profiljára gyakorolt hatását.
25. A vezetői testületnek meg kell értenie a stresszteszt program lényeges szempontjait, hogy képes legyen:
- (a) aktívan részt venni az intézmény stresszteszt bizottságaival, adott esetben, vagy a felső vezetéssel vagy a stressztesztelésbe bevont külső tanácsadókkal folytatott megbeszéléseken;
 - (b) megkérdőjelezni a fő modellezési feltevéseket, a scenárió-kiválasztást és a stresszteszt alapjául szolgáló feltevéseket általában; és
 - (c) dönteni a szükséges kockázatkezelési intézkedésekről, és azokat megvitatni az illetékes hatóságokkal.
26. A stresszteszt programot az intézmény vonatkozó belső szabályzataival és eljárásrendjével összhangban kell elvégezni. Az intézmény vezetői testülete biztosítja, hogy a program végrehajtásához világos felelősségi köröket és elegendő erőforrást (pl. szakképzett emberi erőforrás és informatikai rendszerek) rendeljenek és osszanak ki.
27. Az intézmények biztosítják, hogy a stresszteszt program valamennyi eleme, beleértve annak értékelését, megfelelően dokumentálásra és rendszeresen aktualizálásra kerüljön, adott esetben a belső szabályzatokban és eljárásrendekben.
28. Az intézmények biztosítják, hogy a stresszteszt program kommunikálása az összes üzletágban és vezetői szinten hatékony legyen annak érdekében, hogy növeljék a tudatosságot, javítsák a kockázati kultúrát, és vitát mozdítsanak elő a meglévő és esetleges kockázatokkal, valamint a lehetséges kockázatkezelési intézkedésekkel kapcsolatban.
29. A stresszteszt programnak az intézmények kockázatkezelési keretének szerves részét kell képeznie (beleértve a tőkemegfelelés belső értékelési folyamatát (ICAAP) és a likviditás megfelelőségének belső értékelési folyamatát (ILAAP)). A stressztesztnek alá kell támasztaniuk a különféle üzleti döntéseket és folyamatokat, valamint a stratégiai tervezést, beleértve a tőkeszükségletre vonatkozó tervet és likviditás tervezést. A döntéseknek figyelembe kell venniük a stressztesztelés alatti hiányosságokat, korlátokat és gyengeségeket.
30. A vezetői testületnek az intézmény stratégiájának meghatározásakor, valamint a tőkeszükségletet, likviditást, helyreállítási és szanálási tervet érintő valamennyi lényeges

⁵ Lásd még az ESMA és az EBH „A 2013/36/EU irányelv és a 2014/65/EU irányelv szerinti vezető testületi tagok és kulcsfontosságú feladatot ellátó személyek alkalmasságának értékelése” című közös iránymutatása II. címének 8. szakaszát.

döntés meghozatalakor figyelembe kell vennie a stresszteszt eredményét, különösen az azonosított korlátok, észlelt gyengeségek és hiányosságok tekintetében.

31. A stresszteszt eredményeit (minőségi és mennyiségi) inputként kell felhasználni az intézmény kockázatvállalási hajlandóságát és korlátait meghatározó folyamat során. Ezenkívül tervezési eszközként kell használni azokat az új és meglévő üzleti stratégiák hatékonyságának és a tőkefelhasználásra gyakorolt hatásának meghatározásához. Ennek lehetővé tételéhez a stresszteszt gyakorlatokból származó lényeges eredményeknek a vélelmezett veszteségekre, tőke- és likviditáskövetelményekre, valamint a rendelkezésre álló tőkére és likviditásra kell irányulniuk.
32. Ahhoz, hogy egy intézmény kockázatkezelési rendszerének érdemi részét képezzék, a stressztesztet megfelelő gyakorisággal kell elvégezni. Ezt a gyakoriságot a stresszteszt hatókörére és típusára, az intézmény jellegére, méretére, nagyságrendjére és összetettségére (arányosság elve), a portfólió jellemzőire, valamint a makrogazdasági környezet változásaira vagy az intézmény üzleti tevékenységeire figyelemmel kell meghatározni.

4.3 Adatinfrastruktúra

33. Az intézmények biztosítják, hogy a stresszteszt programot megfelelő adatinfrastruktúra támogassa.
34. Annak biztosítására, hogy megfelelő adatinfrastruktúra legyen érvényben, az intézmények, beleértve azokat is, amelyek nem globálisan rendszerszinten jelentős intézmények (G-SII-k), törekednek arra, hogy megfelelő mértékben hivatkozzanak a Bázeli Bankfelügyeleti Bizottság hatékony kockázati adatösszesítésre és kockázati jelentésre vonatkozó elveire.⁶
35. Az intézmények biztosítják, hogy az adatinfrastruktúra rendelkezzen a stresszteszt programjaik kiterjedt adatszükségleteinek megragadására szolgáló kapacitással, és hogy érvényben legyenek olyan mechanizmusok, amelyek biztosítják, hogy továbbra is képesek legyenek stressztesztet végezni a programmal összhangban tervezettek szerint.
36. Az intézmények biztosítják, hogy az adatinfrastruktúra lehetővé tegye a rugalmasságot és a minőség és ellenőrzés megfelelő szintjeit egyaránt.
37. Az intézmények biztosítják, hogy adatinfrastruktúrájuk méretükkel, összetettségükkel, kockázati és üzleti profiljukkal arányos legyen, és lehetővé tegye valamennyi olyan lényeges kockázatra kiterjedő stresszteszt elvégzését, amelyeknek az intézmény ki van téve.
38. Az intézmények elegendő emberi, pénzügyi és anyagi erőforrásokat fordítanak adatinfrastruktúrájuk hatékony fejlesztésének és karbantartásának garantálására, beleértve az informatikai rendszereket is.

⁶ <http://www.bis.org/publ/bcbs239.pdf>

39. Az intézmények a stressztesztelési adatinfrastruktúrát általános informatikai infrastruktúrájuk részének tekintik, és kellő figyelmet fordítanak az üzletmenet-folytonosság tervezésre, a hosszú távú befektetések azonosítására és egyéb informatikai folyamatokra.

Stressztesztelési célú adatösszesítési képességek

40. Az intézmények megbízható stressztesztek végzése érdekében pontos és megbízható kockázati adatokat vezetnek és tartanak napra készen, és az ilyen adatok gyűjtésére és beszerzésére külön folyamatot alkalmaznak.
41. Az intézmények biztosítják, hogy kockázatiadat-összesítésüket pontosság és integritás, teljesség, időszerűség és alkalmazhatóság jellemezze.
42. Az intézmények biztosítják, hogy az adatok összesítése nagymértékben automatizált módon történjen a hiba valószínűségének minimalizása érdekében. Különösen alapos egyeztető és ellenőrző rendszernek kell érvényben lennie.
43. Az intézményeknek rendelkezniük kell azzal a képességgel, hogy garantálják a kockázati adatok teljességét. Ebből a célból az intézmények biztosítják, hogy a kockázati adatok teljes mértékben megragadják a mérlegen kívüli kockázatokat is, és azok az intézmény bármely szintjén könnyen elérhetők legyenek. A lényegességet a meglévő és lehetséges kockázatok szempontjából szerepeltetni kell.
44. Az intézményeknek képesnek kell lenniük arra, hogy megfelelő időben összesített kockázati információkat állítsanak elő valamennyi jelentéstételi követelmény teljesítéséhez a stressztesztelés teljes folyamata során különféle minőségbiztosítási és kihívással járó szakaszokat követően; ezért az intézményeknek az időszerűséget biztosító hatékony struktúrát kell kidolgozniuk.
45. Az intézményeknek képesnek kell lenniük arra, hogy összesített adatokat állítsanak elő az intézményen belüli igények és külső felügyeleti kérdések alapján felmerülő egyedi megkeresések széles körének megválaszolásához.

Stressztesztelési célú jelentéstételi gyakorlatok

46. Az intézmények biztosítják, hogy kockázati jelentéstételi folyamatuk:
- teljes mértékben támogatott az adatösszesítési képességek által;
 - pontosan továbbítja az összesített kockázati adatokat és pontosan tükrözi a kockázatot;
 - lefedti valamennyi lényeges kockázatot, és különösen lehetővé teszi azon felmerülő gyengeségek azonosítását, amelyeket akár még ugyanazon stresszteszt gyakorlatban tovább lehet értékelni;
 - kiegészítő információkat biztosít vagy képes biztosítani a fő feltevéseket, tūrési szinteket és figyelmeztetéseket illetően; és

- e) az információt világosan és tömören kommunikálja, továbbá az érdemi információkat a fogadó felek szükségleteire szabja.

4.4 A stressztesztelés hatóköre és lefedettsége

4.4.1 Általános követelmények

47. A stresszteszteknek figyelembe kell venniük a lényeges kockázatok valamennyi típusát, figyelemmel az intézmény – beleértve minden strukturált gazdálkodó egységét – mérlegben szereplő és a mérlegen kívüli eszközeire és kötelezettségeire egyaránt.
48. A stresszteszteknek a kockázatot az intézmény különböző szintjein kell megragadniuk. E tekintetben az arányosság elvével összhangban a stresszteszt hatóköre az egyszerű portfóliósintű érzékenységi vagy egyedi kockázati szintű elemzésekről átfogó, az intézmény egészére kiterjedő scenárió stressztesztre változhat.
49. A stresszteszteknek figyelembe kell venniük a kockázattípusok és kockázati tényezők közötti korreláció változásait az egyedi gazdálkodó szintjén és csoportszinten egyaránt. Figyelembe kell venniük továbbá azt, hogy a korreláció rendszerint erősödik gazdasági vagy pénzügyi zavarok idején, és hogy szükség van olyan eseti elemzésekre, amelyek egyes korrelációk egyes scenáriókban megnyilvánuló viselkedését vizsgálják.

4.4.2 Portfólió és egyedi kockázati szintű stresszteszt

50. Az intézményeknek az egyedi portfólió szintjén kell – mind érzékenységi, mind pedig scenárió elemzéssel – valamennyi olyan kockázattípust lefedő stressztesztet végezniük, amelyek hatással lehetnek ezekre a portfóliókra. Az intézményeknek azonosítaniuk kell továbbá a kockázati tényezőket és azok megfelelő stressz-szintjét – amikor csak lehet az egyedi portfólió szintjén.
51. Az intézményeknek biztosítaniuk kell, hogy stresszteszt alá vessék a portfóliójukat és üzletágaikat vagy üzleti egységeiket, hogy azonosítsák a kockázaton belüli és kockázatok közötti koncentrációkat – vagyis a közös kockázati tényezők kockázattípusokon belüli, illetve közötti koncentrációját (beleértve az áttérjedési hatásokat).
52. Különösen a kockázatok közötti koncentrációk mérlegelése során az intézmények összesítik a piaci és hitelkockázatot a kockázati típusok között, hogy jobban megértsék azok lehetséges kockázati koncentrációját valamely stresszhelyzetben. Az intézményeknek azonosítaniuk kell a kitétségek közötti azon esetleges kapcsolatokat, amelyek kockázatosak lehetnek gazdasági vagy pénzügyi zavarok idején, valamint kihívás elé kell állítaniuk a függőségekkel és a kockázattípusok közötti korrelációval kapcsolatos feltevéseket stresszhelyzetben.

4.4.3 Az egész intézményre kiterjedő stressztesztelés

53. Az intézmény kockázataira vonatkozó teljes és holisztikus képhez az egyes gazdálkodó szervezetek szintjén végzett stresszteszteken túl a csoport szintjén, a portfóliókra és az egyedi kockázattípusokra kiterjedően is el kell végezni a stressztesztelést.

54. Figyelembe kell venni, hogy:

- a) az intézményszintű kockázatokat nem biztos, hogy jól tükrözi a portfóliókra, az egyedi kockázati területekre vagy a csoport üzleti egységekre elvégzett stressztesztek egyszerű összesítése;
- b) a korrelációk, az egyedi kitettségek és koncentrációk ellentételezése vagy a kockázatok kétszeres beszámítását vagy a stresszelt kockázati tényezők hatásának alábecslését eredményezhetik; és
- c) speciális csoportszintű kockázatok jelentkezhetnek a teljes intézmény szintjén, és ezért az intézményeknek biztosítaniuk kell, hogy valamennyi lényeges kockázatot és a megfelelő kockázati tényezőiket is azonosítsák az egész intézmény szintjén; a kockázatok egész intézmény szintjén történő vizsgálatokor külön figyelmet kell fordítani a holisztikus alapú kockázatkoncentrációkra.

55. Egy nemzetközi szinten tevékenységet folytató csoportnak vagy intézménynek szintén kell stresszteszteket végeznie az üzleti egységek szintjén speciális földrajzi régiókban vagy üzleti területeken vagy üzletágakban a különböző gazdálkodóknál és különböző régiókban jelentkező eltérő kockázati tényezők figyelembevétele érdekében.

4.5 Arányosság

56. Az arányosság elvével összhangban az intézmény stresszteszt programjának összeegyeztethetőnek kell lennie az egyedi kockázati profillal és üzleti modellel.

57. Egy stresszteszt program végrehajtása során az intézményeknek figyelembe kell venniük a méretüket, belső szervezetüket, valamint tevékenységeik összetettségét. A jelentős és összetettebb intézményeknek – konszolidált szinten is – kifinomultabb stresszteszt programokkal kell rendelkezniük, míg a kis és kevésbé összetett intézmények és csoportok (konszolidált szinten) egyszerűbb stresszteszt programokat is végrehajthatnak.

58. Az arányosság elvének alkalmazása céljából és a követelmények megfelelő végrehajtásának biztosítása érdekében az intézményeknek és az illetékes hatóságoknak az alábbi kritériumokat kell figyelembe venniük:

- a) az intézménynek vagy a prudenciális konszolidáció körébe tartozó leányvállalatainak a mérlegfőösszege vagy eszközeinek mennyisége tekintetében megállapított méretét;
- b) az intézmény földrajzi jelenlétét, valamint tevékenységeinek nagyságrendjét minden egyes joghatóságra vonatkozóan;
- c) az intézmény jogi formáját és azt, hogy az intézmény egy csoport része-e, és amennyiben igen, a csoportra vonatkozó arányossági értékelést;
- d) azt, hogy az intézmény tőzsdén jegyzett-e vagy sem;
- e) azt, hogy az intézmény használhat-e belső modelleket a tőkekövetelmények mérésére (pl. a belső minősítésen alapuló (IRB) módszer);

- f) az engedélyezett tevékenységek és szolgáltatások típusa (például kölcsönök és letétek, befektetési banki tevékenység);
- g) az alapul szolgáló üzleti modellt és stratégiát, az üzleti tevékenység jellegét és összetettségét valamint a szervezeti felépítést;
- h) az intézmény kockázati stratégiáját, kockázati étvágyát és tényleges kockázati profilját, egyszersmind figyelembe véve az éves tőke megfelelés értékelésének eredményét;
- i) az intézmény tulajdonosi és finanszírozási struktúráját;
- j) ügyfelek jellegét (pl. lakossági, vállalati, intézményi, kisvállalkozások, közintézmény, valamint a termékek vagy szerződések összetettségét);
- k) a kiszervezett folyamatokat, szolgáltatásokat és tevékenységeket, valamint azok értékesítési csatornáit;
- l) a meglévő információtechnológiai (IT) rendszereket, beleértve a folyamatos informatikai rendszereket és a kiszervezési megállapodásokat e területen.

4.6 A stresszteszt típusai

4.6.1 Általános követelmények

59. A stresszteszt módszertanok konkrét kialakításának, összetettségének és részletességének szintjének az intézmény jellegéhez, méretéhez és nagyságrendjéhez, valamint üzleti tevékenységeinek összetettségéhez és kockázatosságához mérten megfelelőnek kell lennie. Figyelembe kell vennie az intézmény stratégiáját és üzleti modelljét, valamint portfóliójának jellemzőit.
60. Az intézményeknek figyelembe kell venniük a gazdasági ciklus azon szakaszát, amikor a stresszteszt módszertanok kidolgozásra kerülnek, beleértve a scenáriót és az esetleges kockázatkezelési intézkedések iránti igényt.
61. Az intézményeknek megfelelő, érdemi és robusztus mechanizmusokat kell azonosítaniuk a kockázati tényezők olyan vonatkozó belső kockázati paraméterekre (nemteljesítés valószínűsége (PD), a nemteljesítéskori veszteségráták (LGD), leírások, valós érték haircutok stb.) történő átváltásához, amelyek biztosítják a kockázatok intézmény és csoport szintű megjelenítését.
62. A stresszelt kockázati tényezők és a kockázati paraméterek közötti kapcsolatnak nem csak az intézmény korábbi tapasztalatán és elemzésén kell alapulnia, hanem – adott esetben és ahol lehet – ki kell azt egészíteni külső forrásokból és – ha lehetséges – felügyeleti útmutatásból származó referenciákkal.

63. A hipotetikus és makrogazdasági alapú kockázati tényezők/szenáriók modellezésének összetettsége miatt az intézményeknek tisztában kell lenniük az ezzel járó modellezési kockázattal, és biztosítaniuk kell, hogy a szóban forgó tényezők/szenáriók meghatározása során elvégezzék a következőket:
- a) a modell feltevéseinek és mechanizmusainak rendszeres és kellően konzervatív szakértői felülvizsgálata megtörtént, és konzervatív modellezési megközelítést követtek a modellezési kockázat figyelembevétele érdekében;
 - b) kellő szintű konzervatizmust alkalmaztak a mennyiségi szempontból nehezen mérhető (pl. diverzifikálás, exponenciális növekedés előrevetítése, díjak előrevetítése, előretekintő vezetői vélemények), de a modell kimenetére (pl. a céltartalékképzés előtti nettó bevételek modell kimeneteinek kellő statisztikai támogatáson, valamint üzleti megfontolásokon kell alapulniuk) hatást gyakorló feltevések meghatározása során; és
 - c) tudomásulvételre kerültek az eredmények függőségei és érzékenységei a feltevések vonatkozásában, és hatásukat rendszeresen értékelik.
64. Meg kell érteni, világosan kommunikálni kell és az eredmények értelmezése során figyelembe kell venni a modellek és mechanizmusok azon hiányosságait, amelyek a kockázati tényezőket összekapcsolják a veszteségekkel vagy megemelt kockázati paraméterekkel. A modelleknek figyelembe kell venniük a fizetőképesség és a likviditás finanszírozása és a finanszírozási költségek közötti kölcsönhatásokat, hogy szisztematikusan és jelentősen ne becsüljék alá egy sokk hatását. Ahol lehet, a különféle modellezési megközelítések eredményeit össze kell hasonlítani (pl. a céltartalékképzés előtti nettó bevétel modell esetén rendelkezésre kell, hogy álljon a használt modell és más lehetséges megközelítések közötti összehasonlítás, és azok elutasításának logikai alapja). Ezeknek a kapcsolatoknak robusztus statisztikai modelleken kell alapulniuk. Ha azonban az adatok rendelkezésre állása vagy a múltbeli adatokban jelentkező szerkezeti törések nem teszik lehetővé az érdemi becslést (pl. a céltartalékképzés előtti nettó bevétel modell esetén szükséges, hogy legyenek a kamatlábciklust és az üzleti ciklust lefedő múltbeli adatok, valamint az üzleti stratégia és a szervezeti felépítés változásaira vonatkozó információ), a kvantitatív elemzéseket kvalitatív szakértői véleményekkel kell alátámasztani. Még ha az alapul szolgáló modellezési folyamat robusztus is, szakértői vélemény szükséges a modell kimeneteinek megkérdőjelezéséhez.
65. Az intézményeknek értékelniük kell a kockázati tényezők és a stresszelt kockázati paraméterek közötti lehetséges nem lineáris kölcsönhatásokat.

4.6.2 Érzékenység vizsgálat

66. Az intézmények érzékenység vizsgálatokat végeznek az egyedi kitettségek, portfóliók vagy üzleti egységek szintjén, az egész intézményre és konkrét kockázattípusokra nézve, azok összetettségével arányosan. Az intézményeknek értékelniük kell, hogy milyen aggregáltsági szinten érdemes és lehetséges érzékenység vizsgálatokat végezni. A szakértői becslések használatát részletesen indokolni kell, amennyiben alkalmazandó.

67. Az intézményeknek azonosítaniuk kell a releváns kockázati tényezőket a prudenciális követelmények alkalmazásának különböző szintjein és a különféle portfóliók, üzleti egységek és földrajzi helyszínek tekintetében. Az intézmények biztosítják, hogy a kockázati tényezők minden releváns típusát lefedjék, beleértve a makrogazdasági és makropénzügyi változókat, a kockázati paraméterek statisztikai szempontjait (például a PD paraméterek volatilitását), és az idioszinkratikus tényezőket, mint például a működési kockázatok.
68. Az intézmények a nemlinearitások és küszöbhatások feltárására irányuló elemzésük fontos lépéseként meghatározzák a különböző mértékű súlyosság használatával azonosított kockázati tényezőket, vagyis a kockázati tényezők azon kritikus értékeit, amelyek alatt felgyorsulnak a stresszreakciók.
69. Amennyiben bizonytalanság van a makrogazdasági/makropénzügyi kockázati tényezők és kockázati paraméterek közötti becsült függőség robusztusságával kapcsolatban, vagy összetettebb scenárió elemzések eredményeit kell validálni, az intézmények törekednek arra, hogy biztosítsák, hogy érzékenység vizsgálatokat is végezzenek a portfólió kockázati paraméterei statisztikai szempontjainak stresszelésével a hipotetikus feltevésekkel kiegészített múltbeli eloszlások szerint (pl. a jövőbeli volatilitásokat illetően).
70. Az egyedi kockázati tényező elemzéseket egyszerű több kockázati tényezőt felölelő elemzésekkel kell kiegészíteni, amennyiben kombinált bekövetkezés feltételezett, anélkül, hogy scenárió meghatározására lenne szükség.
71. Az intézmények listát vezetnek az azonosított kockázati tényezőkről.

4.6.3 Scenárió elemzés

72. Az intézmények biztosítják, hogy a scenárió elemzések stresszteszt programjuk központi részét képezzék.
73. A stresszteszt scenáriók kialakítása ne csak múltbeli eseményeken alapuljon, hanem vegye figyelembe a nem múltbeli eseményeken alapuló hipotetikus scenáriókat is. Az intézmények biztosítják, hogy a scenáriók kialakítása előrettekintő legyen, és figyelembe vegye a jelen és belátható jövő rendszerszintű és intézmény-specifikus változásait. Ebből a célból az intézmények törekednek arra, hogy hasonló üzleti modellekkel rendelkező intézmények szempontjából releváns, hasonló kockázati környezetekből származó külső adatokhoz tudjanak nyúlni. Az intézmények releváns és rendelkezésre álló adatokat használnak. A releváns adatok lehetnek belső és/vagy külső adatok, és magukban foglalhatnak referenciaértékelést és felügyeleti útmutatást.
74. Egy sor forgatókönyvet kell figyelembe venni ahhoz, hogy felöleljék a különböző eseményeket és a súlyosság különböző mértékeit, amennyiben megvalósítható és értelmezhető.
75. Az intézmények biztosítják, hogy stresszteszt forgatókönyveik legalább a következő követelményeknek megfeleljenek:

- a) azon fő kockázati tényezőkre irányulnak, amelyeknek az intézmény kitett lehet; e tekintetben az egy kockázati tényezőt lefedő elemzésekből származó azon eredményeket, amelyek célja, hogy információt szolgáltatassanak a kockázati tényezőre vonatkozó érzékenységgel kapcsolatban, olyan scenáriók azonosítására kell használni, amelyek nagyon valószínű kockázati tényezők kombinált halmazának stresszét foglalják magukban; nem szabad stressz nélkül vagy figyelmen kívül hagyni egyetlen lényeges kockázati tényezőt sem;
 - b) egy intézmény regionális vagy ágazati jellemzőiből fakadó lényeges intézmény-specifikus gyengeségekre, valamint speciális termék vagy üzletági kitettségeire és finanszírozási politikáira irányul: koncentrációs és korrelációs kockázatok, a kockázattípuson belüli vagy kockázattípusok közötti kockázatokot egyaránt azonosítani kell előzetesen;
 - c) tartalmazza a scenárió koherens narratíváját, amely valamennyi fő kockázati tényezőt lefed, valamint azok (előrettekintő) alakulását többszörös kiváltó események (pl. monetáris politika, pénzügyi ágazati fejlemények, termékárak, politikai események és természeti katasztrófák) alapján; az intézmények biztosítják, hogy a scenárió narratívája valószínű legyen és ne legyen ellentmondásos, amikor a kockázati tényezők együttmozgását és a piaci résztvevők megfelelő reakcióját feltételezi; és, amennyiben egyes kockázati tényezők ki vannak zárva a scenárió-narratívából, az intézmények biztosítják, hogy ez a kizárás teljes mértékben indokolt és dokumentált legyen;
 - d) az intézményen belül koherensek, hogy biztosítsák, hogy az azonosított kockázati tényezők a többi kockázati tényezővel azonosan mozogjanak egy stresszeseménynél, és hogy konkrét becsléseket és feltevéseket tartalmazzanak a fő mögöttes kockázati tényezők közötti függőségi struktúrákra vonatkozóan; a legfontosabb pedig, hogy a kockázati tényezők ellentmondásosnak tűnő együttmozgásait ki kell vizsgálni az új érzékenységek azonosítása érdekében;
 - e) figyelembe veszik az innovációt, konkrétan pedig a technológiai fejleményeket vagy a kifinomult pénzügyi termékeket anélkül, hogy figyelmen kívül hagynák azok hagyományosabb termékekkel való kölcsönhatását; és
 - f) biztosítják, hogy a stresszelt kockázati tényezők belső következetes kockázati tényezőkre legyenek átválthatók.
76. Az intézmények a stressztesztelés időhorizontját a gyakorlat céljával, az intézmény portfóliójának jellemzőivel – például lejárat és a stresszelt pozíciók likviditása –, valamint adott esetben a kockázati profillal összhangban határozzák meg. A fizetőképességi stressztesztelés és likviditási stressztesztelés eltérő időhorizontokat és scenáriókat igényel.
77. Az intézményeknek biztosítaniuk kell, hogy:
- a) a stressztesztek kifejezetten figyelembe vegyék a dinamikus kölcsönös függőségeket, pl. a gazdasági régiók között és a gazdasági ágazatok között, beleértve a pénzügyi ágazatot is;
 - b) az általános scenárió figyelembe vegye az egész rendszer dinamikáját pl. egyes piacok lezárását és a kockázatkonzentrációt egy teljes eszközosztályban (pl. jelzálogok); és

- c) az olyan tényezők, mint az értékelések, veszteségek és biztosítéki követelmények közötti kölcsönhatások által okozott kedvezőtlen visszacsatolási dinamikák lefedettek legyenek.

78. Az intézményeknek a stressz másodlagos hatásait vagy visszacsatolási hatásait minőségi szempontból egyedi szinten kell értékelniük adott esetben, és különösen akkor, ha nem készíthető robusztus mennyiségi becslés. Például, egy egyedi intézmény végezhet ár- vagy volumenkiigazításokat, hogy figyelembe vegyen néhány stratégiai hatást (pl. hitelezési stratégia szintje), és belülről reagáljon a scenárióra.

4.6.4 A scenáriók súlyossága

79. Az intézmények biztosítják, hogy a stressztesztelés súlyos, de valószínű helyzetekre kidolgozott scenáriókon alapuljanak, és a súlyosság mértéke tükrözze a stresszteszt célját. Ennek érdekében a stresszteszteknek:

- a) érdeminek kell lenniük abból a szempontból, hogy az intézmény releváns kockázataira kell irányulniuk annak érdekében, hogy kedvezőtlen körülmények között előmozdítsák az intézmény stabilitását, rendszerszinten jelentős bankok esetében pedig a pénzügyi rendszerre is a gazdasági ciklus minden pontján és a piaci ingadozások alatt, beleértve a finanszírozási piacokat is; és
- b) következetesen kell a teszteket alkalmazni az egész intézményben, felismerve, hogy az azonos scenáriók hatása nem feltétlenül súlyos valamennyi üzletágra nézve.

80. Az intézményeknek biztosítaniuk kell, hogy a súlyosság különböző mértékeit figyelembe vegyék mind az érzékenység vizsgálatnál, mind pedig a legalább egy súlyos gazdasági visszaesést lefedő scenárió stressztesztelésnél a tőke megfelelés és tőkeszükségletre vonatkozó tervezés értékelésének céljából.

81. Az intézmények biztosítják, hogy a súlyosságot úgy határozzák meg, hogy az figyelembe vegye egyes intézmények speciális gyengeségeit egy adott scenárió vonatkozásában, üzleti modellje alapján (pl. nemzetközi piacokkal szembeni kitettség). Az intézményeknek saját scenáriókat kell kidolgozniuk és nem függhetnek a felügyelők scenárióitól. Egy scenárió súlyosságának értékelésekor az intézménynek tisztában kell lennie a kockázati környezetek dinamikájával és a hasonló üzleti modellekkel rendelkező intézmények tapasztalataival.

82. Az intézmények biztosítják, hogy scenárióik a kockázati tényezők abszolút és relatív változásait vizsgálják. Egy abszolút scenárióban a súlyosság mértéke a kockázati tényező közvetlen változása, és nem függ az aktuális szinttől. Relatív scenárióban a súlyosság mértéke függ az aktuális szinttől és a gazdasági helyzettől (pl. a GDP növekedés 2 %-kal csökken, vagyis ez relatív változás az abszolút szinthez képest). Például, a GDP 2 %-os relatív változása egy kiindulási ponthoz képest jelentős pozitív kibocsátási réssel (vagyis az aktuális GDP jelentősen a strukturális GDP felett van) nem feltétlenül vezet a GDP-re gyakorolt súlyos stresszhatáshoz abszolút értelemben/a szint szempontjából. Hasonlóan, minél rosszabb az aktuális gazdasági helyzet a kiindulási pontban, annál súlyosabb a relatív scenárió stressze. Az intézmények biztosítják, hogy kellően súlyos helyzetre kidolgozott scenáriót válasszanak relatív és abszolút

értelemben egyaránt. A választást és annak a súlyosság mértékére gyakorolt hatását egyaránt indokolni és dokumentálni kell.

83. A scenáriók súlyossága megfelelő mértékének megállapításához az intézményeknek azokat össze kell hasonlítaniuk a fordított stressztesztelésükben meghatározott scenáriókkal, figyelemmel a fordított stresszteszt kialakításának a scenárió valószerűségére gyakorolt konkrét hatásaira.

4.6.5 Fordított stressztesztelés

Követelmények

84. Az intézmények a stresszteszt program részeként, és a stressztesztelés egyéb típusainak kiegészítése céljából megfelelő – közös irányítással, hatékony infrastruktúrával és minőségi normákkal rendelkező – stresszteszteket végeznek, amelyek figyelembe veszik üzleti tevékenységeik jellegét, méretét, nagyságrendjét és összetettségét, valamint a kockázatokat. A kis és kevésbé összetett intézmények jobban összpontosíthatnak a fordított stresszteszt minőségi szempontjaira, miközben a kifinomultabb fordított stressztesztelési technikák a nagyobb, összetettebb intézmények számára szükségesek. A fordított stressztesztelés világosan meg kell határozni a kiosztott felelőségek és erőforrások szempontjából, továbbá megfelelő és rugalmas infrastruktúrával és írásos szabályzatokkal és eljárásrenddel kell támogatni azt. A fordított stressztesztelés az intézmények minden típusánál rendszeresen el kell végezni, mégpedig az ICAAP-val és ILAAP-val azonos alkalmazási szinten (pl. az intézmény egészében és valamennyi vonatkozó kockázattípust lefedve).
85. Az intézményeknek fel kell venniük a fordított stresszteszteléssel azonosított scenáriókat, hogy kiegészítsék az általuk használt stresszteszt-scenáriók körét, illetve – összehasonlítás céljából – az általános súlyosság felmérése érdekében, ami lehetővé teszi a súlyos, de még valószerű helyzetekre kidolgozott scenáriók azonosítását. A fordított stressztesztelés hasznos lehet az ICAAP és az ILAAP stresszteszt scenáriói súlyosságának meghatározásánál. A fordított stresszteszt-scenáriók súlyosságát azok - többek között - múltbeli vagy egyéb felügyeleti és nyilvánosan elérhető scenáriókkal való összehasonlításával is lehet mérni.
86. A fordított stresszteszt elvégzése során az intézményeknek figyelembe kell venniük azt, hogy legjelentősebb partnereik közül egy vagy több csődje, illetve egy jelentős piaci résztvevő csődjéből eredő jelentős piaci zavar (külön vagy együttesen) okozná-e az előremeghatározott kimenetet.

Fordított stressztesztelés használata

87. Az intézmények állandó kockázatkezelési eszközként fordított stresszteszteket használnak annak érdekében, hogy növeljék az aktuális és a lehetséges gyengeségekkel kapcsolatos tudatosságukat, ezáltal többletértéket biztosítva az intézmény kockázatkezelése számára. Az arányosság elve a fordított stressztesztelés alkalmazásának minden szempontjára vonatkozik.

Az intézményeknek azt is figyelembe kell venniük, hogy a fordított stressztesztelés előre meghatározott kimenetét okozhatják a stressztesztben elemzettektől eltérő körülmények.

88. Üzleti tervezésük és kockázatkezelésük részeként az intézményeknek fordított stressztesztet kell használniuk üzleti modelljeik és stratégiáik életképességének és fenntarthatóságának megértéséhez, valamint azon körülmények azonosításához, amelyek között az intézmény a 2014/59/EU irányelv 32. cikke értelmében vett fizetéképtelen, vagy valószínűleg fizetéképtelenné váló intézménnyé válhat. Fontos, hogy az intézmények azonosítsanak olyan indikátorokat, amelyek riasztanak, ha egy scenárió valósággá válik. Ennek érdekében az intézmények:
- azonosítják a tesztelendő, előre meghatározott kimeneteket (pl. az üzleti modell életképtelenné válik);
 - azonosítják azon lehetséges kedvezőtlen körülményeket, amelyek súlyos gyengeségeknek tennék ki őket, és előidéznék az előre meghatározott kimenetet;
 - értékelik (az intézmény méretétől, valamint jellegétől, nagyságrendjétől összetettségétől és üzleti tevékenységének kockázatosságától függően) az előre meghatározott kimenethez vezető scenárióban szereplő események valószínűségét; és
 - hatékony rendelkezéseket, folyamatokat, rendszereket vagy egyéb intézkedéseket fogadnak el az azonosított kockázatok és gyengeségek megelőzése vagy mérséklése érdekében.
89. Az intézmények a fordított stressztesztelést a tervezés és döntéshozatal során alkalmazzák, valamint arra használják, hogy segítségével kihívás elé állítsák üzleti modelljeiket és stratégiáikat, annak azonosítása és elemzése érdekében, hogy mi okozhatja esetlegesen üzleti modelljeik életképtelenné válását, így például értékeli általa a hozamtermelési képességet a következő hónapokra nézve, illetve azt, hogy a stratégiai tervek és pénzügyi előrejelzések alapján fenntartható-e a stratégia ahhoz, hogy hosszabb időszakon keresztül hozamot termeljen. A vezetői testület és felső vezetés részvétele elvárt a teljes folyamat során.
90. Amennyiben a fordított stressztesztelés azt tárja fel, hogy az intézmény üzleti modellje kudarcának kockázata elfogadhatatlanul magas és a kockázatvállalási hajlandóságával nem összeegyeztethető, az intézménynek intézkedéseket kell terveznie az ilyen kockázat megelőzésére vagy mérséklésére, figyelembe véve azt az időt, amennyire az intézménynek szüksége van arra, hogy reagáljon ezekre az eseményekre, és végrehajtsa az említett intézkedéseket. A szóban forgó intézkedések részeként az intézménynek mérlegelnie kell, hogy szükséges-e üzleti modelljének módosítása. Ezeket a fordított stressztesztelésből származó intézkedéseket, beleértve az intézmény üzleti tervének módosításait is, részletesen dokumentálni kell az intézmény ICAAP dokumentációjában.

91. Az egyedi üzleti modellel rendelkező intézmények, pl. befektetési cégek, a fordított stressztesztelést a szélsőséges eseményekkel szembeni gyengeségeik feltárására használják, különösen azokban az esetekben, ahol a makrogazdasági sokkokon alapuló hagyományosabb (pl. fizetőképességi és likviditási) stresszszcenáriók nem ragadják meg kellő mértékben a kockázatokat.
92. A hitelkockázatra, partnerkockázatra és piaci kockázatra belső modelleket használó intézmények a fordított stressztesztelés 575/2013/EU rendelet 177. cikke, 290. cikkének (8) bekezdése és 368. cikke (1) bekezdésének g) pontja szerinti elvégzésekor törekednek arra, hogy azonosítsák azokat a súlyos, de valószínű helyzetekre kidolgozott scenáriókat, amelyek jelentős kedvezőtlen kimeneteket eredményeznek, és kihívás elé állíthatják az intézmény általános életképességét. Az intézményeknek ezeket a fordított stresszteszteteket a tőkekövetelmények kiszámítására használt belső modelljeiket kiegészítő elengedhetetlen eszköznek, valamint állandó kockázatkezelési eszköznek kell tekinteniük ezen belső modellek esetleges hiányosságainak feltárása érdekében. A súlyos helyzetekre kidolgozott stresszszcenárióknál, bár ezt nem feltétlenül kell arra utaló jelzésnek venni, hogy a beviteli adatok IRB-képletbe történő modellezése helytelen, a modellezési kockázatok növekednek, és a modell kiszámíthatóságának összeomlásához vezethet.
93. Az intézmények minőségi elemzéseket végeznek a fordított stressztesztelés jól meghatározott narratívájának kidolgozása során, és a visszajelzéseinek, valamint nem lineáris hatásainak egyértelmű megértéséhez, figyelembe véve a kockázat dinamikáját és a kockázattípusok kombinációját, illetve az azok közötti kölcsönhatásokat. Egy jól meghatározott narratíva kidolgozása során az intézménynek figyelembe kell vennie az olyan külső exogén eseményeket, mint a gazdasági események, az iparági válság, politikai események, peres ügyek és természeti események, valamint az olyan kockázati tényezőket, mint a működési kockázatok, koncentrációs és korrelációs kockázatok, hírnévvel kapcsolatos kockázatok, bizalomvesztés, illetve ezen események és tényezők kombinációja. Az intézmény vezetői testületének a narratívával kapcsolatos megbeszéléseken való megfelelő részvétele alapvető fontosságú, figyelemmel az esetleges egyedi gyengeségekre és az intézmény egészére gyakorolt hatásra.
94. Az intézmények mennyiségi és kifinomultabb elemzéseket végeznek, amelyek figyelembe veszik az intézmény méretét és természetét, nagyságrendjét, összetettségét és üzleti tevékenységének kockázatoságát, az egyedi veszteségszintek vagy a tőkéjére, likviditására (pl. finanszírozáshoz való hozzájárás, különös tekintettel a megnövekedett finanszírozási költségekre), vagy az általános pénzügyi helyzetére gyakorolt egyéb negatív hatások megállapítása során. Az intézményeknek mennyiségi szempontból visszafelé kell dolgozniuk azon kockázati tényezők és a változások szükséges amplitúdójának azonosítása érdekében, amelyek ilyen veszteséget vagy negatív hatást eredményezhetnek (pl. a megfelelő veszteségszint vagy a pénzügyi mérlegében szereplő néhány egyéb érdekes mérőszám, például tőkeráták vagy finanszírozási források meghatározása). Az intézményeknek meg kell érteniük és részletesen dokumentálniuk kell a kockázat tényezőit (pl. a portfólió kisebb valószínűségű tartományára legnagyobb hatást kifejtő pontos tényezők meghatározása), a fő üzletágakat és a gyengeségeket érintő világos és következetes narratívát, valamint az előre

meghatározott kimeneteket eredményező megfelelő scenáriókat (pl. a mögöttes feltevéseket és az eredmények e feltevésekkel szembeni érzékenységet az idő múlásával), az eseményláncolatot és a valószínű áramlást (pl. a legfontosabb tényezőket le lehet képezni makrogazdasági változókra a portfólió egy adott cél veszteség/tőke kombinációjára), azonosítaniuk kell a rejtett gyengeségeket (pl. rejtett korrelációkat és koncentrációkat) és egymást átfedő hatásokat.

95. Az intézményeknek adott esetben a fordított stressztesztelés kiindulási pontjaként érzékenység vizsgálatokat kell végezniük, pl. egy vagy több lényeges paramétert szélsőséges értékre kell eltolni, hogy elérje az előre meghatározott kimeneteket. Az intézményeknek különféle fordított érzékenység vizsgálatokat kell mérlegelniük egyéb kockázatok mellett a hitelkockázatnál (pl. hány jelentős ügyfélnek kell csődbe mennie ahhoz, hogy a veszteséget viselő összes tőke elfogyjon), a piaci kockázatnál, a likviditási kockázatnál (pl. a betétekre gyakorolt stressz a lakossági üzletágban és azon körülmények, amelyek kimerítenék az intézmény likviditási tartalékait) és a működési kockázatnál, valamint az elemzések kombinációját azokban az esetekben, ahol az összes kockázat egyidejűleg lefedésre kerül. Az intézmények azonban elsődlegesen nem érzékenység vizsgálatokat és egyszerű mérőszámokat használnak a fordított stresszteszt szempontjából releváns scenárió meghatározásához. A minőségi elemzésnek a vonatkozó scenárió meghatározására kell vezetnie, kombinálnia kell a különböző üzleti területek szakértői véleményét, mivel a gondolkodás a leghatásosabb módja annak, hogy megakadályozzák egy üzleti modell kudarcát. Ki kell dolgozni a statisztikai szempontokat alkalmazó összes releváns paraméter közös stresszelését (pl. a kockázati tényezők volatilitása összeegyeztethető a múltbeli megfigyelésekkel, kiegészítve a hipotetikus, de valószínű feltevésekkel). Az előre meghatározott kimenetek eléréséhez szükséges paraméterek eltolódása elképzelést biztosít az intézmény lehetséges gyengeségeivel kapcsolatban. A valószínűség értékeléséhez többek között múltbeli (sokváltozós) – szükség esetén a szakértői vélemények alapján korrigált – valószínűségeloszlást kell alkalmazni. A releváns scenáriók azonosítását minőségi elemzéseknek és értékeléseknek kell irányítaniuk a különböző üzleti területről származó szakértői véleményekkel kombinálva.
96. Az intézmények fordított stressztesztelést használnak azon scenáriókra vonatkozó mélyebb információk összegyűjtésére, amelyek fizetőképességi és likviditási stresszek kombinációjával járnak az olyan esetekben, ahol a hagyományos modellezés kudarcot vallhat a valós helyzetek összetett szempontjainak megragadásában. Az intézmények fordított stresszteszteléssel kihívás elé állítják tőkeszükségletre vonatkozó terveiket és likviditási terveiket. Adott esetben az intézmények azonosítják és elemzik azokat a helyzeteket, amelyek súlyosbíthatnak egy likviditási stresszeseményt, és azt fizetőképességi stressz eseménnyé alakíthatják, és fordítva, végső soron üzleti kudarcot eredményezve. Az intézmények törekednek arra, hogy a tőkét vagy a likviditást érintő kockázatokra integrált módon alkalmazzanak fordított stressztesztelést abból a célból, hogy jobban megértsék a kapcsolódó kockázatokat szélsőséges helyzetekben, és javítsák azok kezelését.

Helyreállítási intézkedések és helyreállítási tervek

97. Az intézmények kidolgozzák a bankok helyreállításáról és szanálásáról szóló irányelv 5. cikkének (6) bekezdése és az EBA/GL/2014/06 szerinti helyreállítási tervekben használandó, a súlyos makrogazdasági és pénzügyi zavarok scenárióit változó súlyosságra (beleértve a rendszer egészét érintő eseményeket, a jogi személy-specifikus stresszt és a csoport egészére vonatkozó stresszt), és egyedi fordított stressztesztelést használnak a „nemteljesítéshez közeli” (az intézmény csődközeli, de nem rosszabb állapotban van) scenáriók kidolgozásához, valamint tájékoztatási célból, és arra, hogy teszteljék helyreállítási intézkedéseik és helyreállítási tervezésük hatékonyságát és hatásosságát, valamint elemezzék a megfelelő feltevésekhez kapcsolódó érzékenységeket. Az ilyen „nemteljesítéshez közeli” scenárióknak azonosítaniuk kell és ismertetniük kell azt a pontot, amely egy intézmény vagy egy csoport üzleti modelljének életképtenségét eredményezné, hacsak nem hajtják sikeresen végre a helyreállítási intézkedéseket. A scenárióknak lehetővé kell tenniük az eredmények becslését, és valamennyi rendelkezésre álló helyreállítási lehetőség megfelelőségét. A helyreállítási scenáriók leírásában használt kifejezéseknek segíteniük kell annak meghatározásában, hogy mely helyreállítási lehetőséget tesztelték az adott stresszscenáriók keretében. A leírásnak kellően részletesnek kell lennie, tartalmaznia kell egy sor mennyiségi feltevést és egy minőségi szempontú narratívát annak meghatározása érdekében, hogy a scenárió releváns-e az intézmény szempontjából, és hogy mennyire súlyos az. Az eseményeket logikus sorrendben kell ismertetni, és nagyon pontosan meg kell ragadni a fő hajtóerők alapjául szolgáló feltevéseket (pl. nettó nyereség, kockázattal súlyozott eszközök (RWA), tőke). A scenárióknak figyelembe kell venniük az egy azon stresszscenárióban a különféle helyreállítási terv lehetőségek végrehajtása kereszt hatásainak lehetséges becslését. A scenárióknak továbbá lehetővé kell tenniük annak megértését, hogy ezek az események miként bontakoznak ki egy olyan megfelelő idősor megadása révén, amely egyértelművé teszi, hogy egyes események melyik időpontban alakulnak ki (azok hitelességére és megvalósíthatóságára gyakorolt hatásokkal). Ennek a gyakorlatnak a célja, hogy tesztelje az intézménynek a pénzügyi erő és életképesség helyreállítására irányuló lehetőségeinek hatékonyságát olyan esetekben, amikor az intézmény ilyen súlyos stressz alá kerül.
98. A fordított stressztesztek két csoportjának eltérő célkitűzései miatt az ICAAP és ILAAP céljára használt stressztesztek és helyreállítási tervek nem kapcsolhatók össze, hanem azokat össze kell egymással hasonlítani.
99. Az intézmények fordított stressztesztelést használnak a helyreállítási tervekhez használt „nemteljesítéshez közeli” scenáriók kidolgozásának, értékelésének és beállításának elősegítéséhez.
100. Az intézmények fordított stressztesztelést használnak a kockázati tényezők azonosításához és ahhoz, hogy jobban megértsék és leírják azokat a scenáriókat, amelyek „nemteljesítéshez közeli” állapotot eredményeznek, hogy értékeljék a hitelesen megvalósítható, hatékony helyreállítási intézkedéseket előzetesen vagy a kockázati tényezők vagy scenáriók kialakulásával.

101. A fordított stressztesztelésnek a következőket lefedő dinamikus és mennyiségi scenárió-narratíva használatával elő kell segítenie a helyreállítási tervre vonatkozó scenáriókat:

- a) helyreállítási eljárást kiváltó tényezők (vagyis az a pont, ahol az intézmény helyreállítási intézkedéseket fogad el a hipotetikus scenárióban);
- b) a szükséges helyreállítási intézkedések és azok elvárt hatékonysága, beleértve e hatékonyság értékelésére vonatkozó módszert (vagyis figyelemmel kell kísérni az indikátorokat annak megállapításához, hogy nincs további intézkedésre szükség);
- c) a megfelelő időzítés és a helyreállítási intézkedésekhez szükséges folyamat; és
- d) további stressz esetén a b) és c) pontoknak a lehetséges kiegészítő helyreállítási intézkedéseknél a maradványkockázatot is kezelniük kell.

4.7 Egyedi kockázati területek

102. Az intézmények biztosítják, hogy az egyedi kockázat stressztesztelése a vállalkozás jellegéhez, méretéhez és összetettségéhez, valamint a kockázatokhoz mérten arányos legyen.

103. Az intézmények – egyedi szinten – az egyedi kockázatban figyelembe veszik a másodlagos hatások következményeit a stressztesztelésnél.

4.7.1 Hitel- és partnerkockázatok

104. Az intézményeknek legalább a következőket elemezniük kell:

- a) a hitelfelvevő törlesztési képessége, pl. a nemteljesítés valószínűsége;
- b) a megtérülési ráta a hitelfelvevő fizetéseképtelensége esetén, beleértve a biztosítéki értékek vagy a kezes hitelképességének romlását, pl. nemteljesítéskori veszteségráta; és
- c) a hitelkivettség nagysága és dinamikája, beleértve a le nem hívott kötelezettségvállalások hatását, pl. hitelkockázati kivettség (EAD).

105. Az intézmények biztosítják, hogy az egész intézményükre kiterjedő hitelkockázati stressztesztek lefedjék a banki és kereskedési könyvben nyilvántartott valamennyi pozíciójukat, beleértve a fedezeti pozíciókat és a központi elszámoló házzal szembeni kivettségeket.

106. Az intézmények törekednek arra, hogy meghatározzák az egyedi kockázati tényezőket, és előzetesen megállapítsák, hogy ezen tényezők miként befolyásolhatják teljes hitelkockázati veszteségüket és tőkekövetelményeiket. Az intézmények törekednek arra, hogy ezt a meghatározást kivettségi osztályonként végezzék el (pl. a jelzálogokra vonatkozó tényezők különbözhetnek a vállalati eszközosztályokra vonatkozó tényezőktől).

107. Az intézmények biztosítják, hogy a hitelkockázatot a sokscenáriók különböző szintjein értékeljék, az egyszerű érzékenységi vizsgálatoktól az egész intézményre kiterjedő stressztesztekig, vagy a csoportszintű stressztesztekig, különösen:

- a) az egész piacra kiterjedő sokkscenáriók (pl. a gazdaságnak valamennyi hitelező esetében a portfólió minőségét érintő éles lassulása);
 - b) partner-specifikus idioszinkratikus sokkhatások (pl. a legnagyobb banki hitelező csődje);
 - c) ágazat-specifikus és régió-specifikus sokkscenáriók; és
 - d) a fentiek kombinációja.
108. Az intézmények a kockázati tényezőket érzékenység vizsgálatoknak vetik alá, amelyek mennyiségi háttérinformációt szolgáltatnak a scenáriók kialakításához.
109. Az intézmények különféle időhorizontot használnak stresszscenárióik alkalmazása során. Az időhorizont lehet napon belüli (egyszeri hatás) vagy akár hosszabb távú (pl. kúsó gazdasági visszaesés).
110. Pénzügyi biztosítéki értékek stressztesztelésekor az intézményeknek azonosítaniuk kell azokat a feltételeket, amelyek kedvezőtlenül befolyásolják biztosítéki pozíciójuk realizálható értékét, beleértve a biztosíték kibocsátója hitelminőségének romlását vagy a piaci likviditás romlását.
111. A scenáriók kialakításánál az intézmények figyelembe veszik a stresszesemények más kockázattípusokra, pl. a likviditási kockázatra és a piaci kockázatra gyakorolt hatását, továbbá az intézmények közötti esetleges tovagyűrűző hatást.
112. Az intézmények hitelezési veszteség (pl. céltartalékok), kockázati kitettség, nyereség és szavatolótőke-követelmények szempontjából számszerűsítik a scenárió hatását. Az intézményeknek továbbá tudniuk kell a vonatkozó szegmensek/portfóliók szerint számszerűsíteni az ilyen hatásokat.
113. Az intézményeknek, amennyiben lehetséges, figyelembe kell venniük a következő vonatkozó paramétereket: PD, LGD, EAD, várható veszteség (EL) és kockázati kitettségérték, valamint a hitelezési veszteségekre és szavatolótőke-követelményekre gyakorolt hatás.
114. A jövőbeli veszteségek stressztesztben való becsléséhez az intézmények adott esetben a tőkekövetelmények számításánál használttól eltérő hitelkockázati paraméterekre hagyatkoznak, amelyek rendszerint cikluson átívelő vagy hibrid paraméterek (a cikluson átívelő és adott időpontra vonatkozó paraméterek kombinációja) a nemteljesítés valószínűségénél és visszaesést kiváltó feltételek mellett a nemteljesítéskori veszteségrátánál. Az intézmények különösen a hitelezési veszteségek becsléséhez – amennyiben releváns – adott időpontra vonatkozó paramétereken alapuló becsléseket alkalmaznak a scenárió súlyosságával összhangban.
115. A hitelkockázati kitettség (EAD) kiszámításához az intézményeknek figyelembe kell venniük egy hitel-egyenértékesítési tényezőt (CCF) is, és különösen az intézmény arra vonatkozó jogképességét, hogy különösen stresszhelyzetekben egyoldalúan megszüntethesse a le nem hívott hitelkereteket.

116. Az intézményeknek megfelelő mértékben olyan hitelkockázati belső modell módszert kell alkalmazniuk, amely kihívás elé állítja a múltbeli kapcsolatokat és adatokat, valamint a kitettség kategóriák közötti hitelminőség migrációkra irányuló szimulációkat, hogy becslést adjanak a veszteségekre vonatkozóan.
117. A tőkeáttételes partnerekkel vagy árnyékbanki szervezetekkel szembeni kockázatok felmérésekor az intézmények figyelembe veszik a kockázatkonzentrációt, és nem feltételezhetik biztosíték meglétét vagy olyan folyamatos fedezetkiigazítási megállapodásokat, amelyek súlyos piaci sokkok esetén esetleg nem elérhetőek. Az intézmények törekednek az ilyen korreláló tail kockázatok megfelelő megragadására.

4.7.2 Értékpapírosítás

118. Az intézmények figyelembe veszik a strukturált pénzügyi termékekből eredő értékpapírosítási kockázatokat, amelyeket rendszerint eszközök egy csoportjából származó cash flowk különböző ügyletrészsorozatba vagy eszközfedezetű értékpapírokba történő újracsomagolása hoz létre, figyelemmel azon különböző pozíciókra, amelyekkel az intézmények kezdeményező, kibocsátást irányító banki vagy befektetői minőségében rendelkezhetnek az értékpapírosítási folyamat során.
119. Az intézmények biztosítják, hogy az értékpapírosított eszközök stressztesztelése a mögöttes eszközcsoport hitelkockázatára irányuljon, beleértve a nemteljesítési kockázatot, a nem lineáris és dinamikus nemteljesítési korrelációk lehetőségét, valamint a biztosítéki érték alakulását. Az intézményeknek minden vonatkozó információt figyelembe kell venniük az egyes értékpapírosítások egyedi struktúráját illetően, mint például az ügyletrészsorozat senioritása, a hitelminőség-javítás és granualitás, a kitettségek tényleges számában kifejezve.
120. A strukturált termékek minden szintjén gondosan figyelembe kell venni például a likviditás kiszáradását vagy az eszközök közötti korrelációt fokozó rendszerszintű piaci hatásokkal szembeni érzékenységet. Emellett értékelni kell a hírnévvel kapcsolatos, és például kibocsátási problémákat eredményező kockázatokat.
121. A stresszteszteknek ki kell térniük valamennyi vonatkozó szerződéses megállapodásra, a beépített kiváltó események lehetséges hatására (pl. gyorsított visszafizetést biztosító rendelkezés), az értékpapírosított struktúra tőkeáttételére és a struktúrából eredő likviditási/finanszírozási kockázatokra (pl. cash-flow hiány és előtörlesztési feltételek, beleértve a kamatlábváltozásaival kapcsolatos feltételeket is).
122. A scenárióknak figyelembe kell venniük az értékpapírosítási struktúrában részt vevő egy vagy több szerződéses partnerük, különösen az egyes ügyletrészsorozatok kezeseként eljáró partnerek csődjét is.
123. Ha az intézmény külső minősítésekre támaszkodik az értékpapírosított termékek kockázatának felméréséhez, a külső minősítéseket kritikusan kell szemlélni, és értékelni kell a minősítéseket

stresszelő scenáriókat, beleértve a minősítési osztályok egyedi értékvesztési rátáit, pl. a minősítéssel kapcsolatos (múltbeli) átmenetmátrixok stresszelésével.

124. A stressztesztelési módszer kidolgozása során az intézményeknek a következőket kell figyelembe venniük:

- a) a strukturált hiteltermékek stressztesztjeinek hatása az eszközcsoport szintjén a nemteljesítés (vagy adott esetben nemteljesítés valószínűsége és a nemteljesítéskori veszteségráták) megnövekedett arányában fog megnyilvánulni, és ezért sok idején nagyobb várható veszteség/értékvesztési rátákra és szabályozóitőke-követelményre kell számítani; és
- b) további hatások jelentkezhetnek a nettó pénzforgalom csökkenéséből, a kereskedési veszteségek és értékhelyesbítések növekedéséből vagy a szabályozói mérőszámok, például a nettó stabil finanszírozási ráta romlásából.

4.7.3 Piaci kockázat

125. Az intézményeknek figyelembe kell venniük a piaci kockázatot, nevezetesen a pozíciók piaci árak mozgásának tulajdonítható kedvezőtlen változásaiból eredő veszteségek által okozott kockázatokat az áru-, hitel- és részvénytőkepiaci kockázati tényezők, az árfolyam és kamatláb kockázati tényezők vonatkozásában. Az intézményeknek a kereskedési könyv pozíciókban foglalt kamatláb kockázatokat a piaci kockázat részének kell tekinteniük.

126. Az intézményeknek stressztesztet kell végezniük a kereskedési célú pénzügyi eszközökben fenntartott pozícióik, valamint az egyéb átfogó jövedelemmel szemben valós értéken értékelt pénzügyi eszközök portfóliói (a pénzügyi eszközök besorolására használt számviteli fogalom) tekintetében, beleértve az értékpapírosítási eszközöket/pozíciókat és fedezett kötvényeket. Ezeket a stressztesztet az egész intézményre kiterjedő stressztesztelés részeként, valamint a piaci kockázat kezelése és kiszámítása céljából kell elvégezni.

127. Az intézményeknek egy sor súlyos, de valószínű scenáriókat kell alkalmazniuk valamennyi, az előző bekezdésben említett pozíció tekintetében, pl. a piaci árak kivételes változásai, likviditáshiány a piacokon és a nagy piaci résztvevők csődje. A különböző piacok közötti függőségeket és korrelációkat, következésképpen pedig adott esetben a korrelációk kedvezőtlen változásait szintén figyelembe kell venni, és szerepeltetni kell a scenáriókban. A számviteli hitelértékelési korrekcióra és az intézmény portfólióihoz kapcsolódó tartalékokra (pl. likviditási tartalék, a modellezési bizonytalanságokra képzett tartalék) gyakorolt hatást szintén figyelembe kell venni a stressztesztben. A piaci kockázatra vonatkozó fordított stressztesztelést alá kell támasztani.

128. E stresszteszt beállításakor az intézményeknek figyelembe kell venniük legalább a portfólióik és a kapcsolódó pénzügyi eszközök jellegét és jellemzőit (pl. vanilla/exotikus termékek, likviditás, lejárat), kereskedési stratégiájukat, valamint a kockázatok súlyos piaci feltételek közötti fedezésének vagy kezelésének lehetőségét, kapcsolódó költségeit és esetleges időszükségletét.

129. Mivel az eszközök és a kereskedési stratégiák idővel változnak, az intézményeknek biztosítaniuk kell, hogy stressztesztjeik alkalmazkodjanak e változásokhoz.
130. Az intézményeknek megfelelő megközelítést kell kidolgozniuk a tail kockázat alábecslésének (vastag szél (fat-tail)) múltbeli adatokkal való megragadásához, adott esetben pl. súlyos hipotetikus scenáriók alkalmazásával, és amennyiben a kockázatot a megbízhatósági szint százalékaival szemben mérik, figyelembe kell venniük e megbízhatósági szinteken túli extrém eseményeket.
131. Az intézmények különösen:
- a) értékeli a jelentős piaci zavarok következményeit, és azonosítják azokat a valószínű helyzeteket, amelyek rendkívül nagy veszteséggel járhatnak, amelyek adott esetben valamennyi fő kockázattípus, különösen a piaci kockázat különböző komponensei esetében alacsony valószínűségű eseményeket is magukban foglalnak; a portfóliósintű stresszteszteknel feltárják a korrelációk kedvezőtlen változásainak hatásait; és figyelembe vehetik a kockázatkezelési intézkedések kockázatméréselő hatásait, ha azok a piaci likviditással kapcsolatban valószínű feltevéseken alapulnak; és
 - b) jegyzéket vezetnek az intézkedésekről, amely lista korlátozásokat és a kockázat csökkentésére, valamint a szavatoló tőke megőrzésére tett egyéb lehetséges intézkedéseket tartalmaz; különösen az intézmények által az árfolyam- és kamatláb-kockázatra, a részvényárfolyammal- és árupiaci árfolyammal kapcsolatos kockázatokra vonatkozóan meghatározott korlátozásokat kell figyelembe venni a stressztesztelési számítások eredményeivel szemben.

4.7.4 Működési kockázat

132. Az intézményeknek tisztában kell lenniük azzal, hogy a működési kockázathoz kapcsolódó vonatkozó kockázati paraméterek nem megfelelő vagy sikertelen belső folyamatokból, emberektől vagy rendszerekből származhatnak, beleértve a jogi kockázatokat is, vagy külső eseményekből, és az intézményen belül az összes termékre és szolgáltatásra hatással lehetnek.
133. A vonatkozó kockázati paraméterek stresszteszteléséhez az intézményeknek fő mérőszámként a működési veszteségek nyereségre és veszteségre gyakorolt hatását kell használniuk. A működési kockázati esemény által okozott bármely belső hatást működési kockázati veszteségnek (pl. használdozati költségéből eredő belső hatások, vagy a belső költségek, mint például a túlóra/bónuszok stb., amennyiben azok működési kockázati eseményhez kapcsolódnak) kell tekinteni. Emellett – és kizárólag a stressztesztelés céljából – a működési eseményekből (beleértve a másodlagos hatások makrogazdasági környezetre gyakorolt hatásait) eredő jövőbeni nyereségtől való elesést is számításba kell venni. Legalább a fejlett mérési módszert (AMA-módszer) használó intézményeknek ezeket a veszteségeket is figyelembe kell venniük, ahogy azok beáramlanak a pótlólagos tőkekövetelmények kiszámítására használt belső veszteség-adatbázisba. Amikor az intézmények a nyereség és veszteség, illetve a kockázattal súlyozott eszközök előrejelzéséhez bemeneti adatként múltbeli

adatokat, külső adatokat vagy scenáriókat használnak, figyelembe kell venniük, és el kell kerülniük a hatások bemeneti oldalon történő esetleges kettőzött számbavételét.

134. Mivel a működési veszteségek tartalmazhatnak másodlagos hatásokat (vagyis hírnévvel kapcsolatos kockázatokat), az ilyen hatások számbavétele érdekében a működési kockázatokra irányuló stresszteszt programot kellőképpen az intézmény egészére vonatkozó stressztesztbe kell integrálni, és tartalmaznia kell a likviditással és szavatolótőke-követelményekkel való összekapcsolódásokat. Az intézményeknek legalább a következőket elemezniük kell:

- a) az intézmény tevékenységekkel szembeni kitettsége és azok kapcsolódó kockázati kultúrája és a működési veszteségekre vonatkozó korábbi adatok, különös figyelemmel az elmúlt néhány év veszteségének és nettó nyereségének szintjére, illetve ezek változásaira;
- b) az üzleti környezet, beleértve az intézmény működése szerinti földrajzi elhelyezkedéseket, valamint a makrogazdasági feltételeket;
- c) a létszám és a mérlegfőösszeg nagyságának és összetettségének alakulása az elmúlt néhány év során, beleértve a vállalati események, például összeolvadások és akvizíciók miatti szerkezeti változásokat;
- d) az informatikai infrastruktúra lényeges elemeinek változásai;
- e) az ösztönzés mértéke és irányultsága a kompenzációs tervekben;
- f) a folyamatok és eljárások, termékek és informatikai rendszerek összetettsége;
- g) a kiszervezés mértéke, figyelemmel az összes kiszervezési megállapodáshoz és külső piaci infrastruktúrához kapcsolódó koncentrációs kockázatra; és
- h) a modellezési kockázat sérülékenysége, különösen a pénzügyi eszközök forgalmazásához, a kockázatoméréshez és -kezeléshez, valamint a tőkeallokációhoz kapcsolódó területeken.

135. Az idioszinkratikus kockázati tényezőket szintén elemezni kell, és azokat a scenárió kialakítása során inputként kell felhasználni. Az AMA-módszert használó intézményeknek stresszelnük kell üzleti környezeti és belső és belsőkontroll-tényezőiket (BEICF).

136. Az intézmények működési kockázati kitettségük meghatározásakor figyelembe veszik az ilyen idioszinkratikus kockázati tényezők kölcsönhatását és az azoknak való kitettséget.

137. Az intézmények gondosan elemzik a működési kockázati veszteségek és piaci kockázatok lehetséges interakcióit.

138. A stressztesztelési események elemzésénél szakértői véleményt is felhasználnak, amelyek legalább a ritkán előforduló, de súlyos következményekkel járó eseményekre is kitérnek.

139. Az intézményeknek súlyos következményekkel járó, de valószínű stresszeseményeket kell tervezniük. A feltevések különbözhetnek a hitelkockázatra és piaci kockázatra vonatkozó stresszscenáriókban használt feltevésektől. Amikor egy intézmény összeolvadásokkal vagy akvizíciókkal bővíti üzleti tevékenységét a helyi vagy a nemzetközi piacokon, az új termékek

vagy új üzletág kialakításának, a súlyos következményekkel járó, de valószínű helyzetekre kidolgozott scenárióknak szakértői véleményen kell alapulniuk ahhoz, hogy leküzdjék a múltbeli információk esetleges hiányát.

140. Az intézményeknek saját stresszteszt programjaikat mind belső, mind pedig külső adatokra alapozva kell kidolgozniuk a következők gondos elemzése mellett:

- a) szorzók használata (pl. olyan helyzetben, amikor a külső adatok aránya lecsökkent, a szorzó csökkenthető), és stresszhelyzetben szükség lehet a változó szorzókból eredő kiegészítő hatásokra; és
- b) az adatok relevanciáját meghatározó kritériumok (pl. a nem relevánsnak tekintett nagy veszteségre vonatkozó adatok használhatók a stresszteszten belül, a tőkekövetelmény-rendelet előírásai mellett)

4.7.5 Viselkedéssel kapcsolatos kockázat és az ezzel kapcsolatos perköltségek

141. Az intézmények figyelembe veszik, hogy a viselkedéssel kapcsolatos kockázat a működési kockázat körén belül a jogi kockázat részeként a pénzügyi szolgáltatások nem megfelelő nyújtásából – beleértve a szándékosan vagy gondatlanságból elkövetett kötelezettségzegést – és az ezzel kapcsolatos perköltségekből eredő jelenlegi vagy lehetséges veszteségkockázat miatt merül fel.

142. Stresszteszt végzése során az intézményeknek fel kell mérniük a viselkedéssel kapcsolatos kockázatnak és az ezzel kapcsolatos perköltségeknek való következő kitételek relevanciáját és jelentőségét:

- a) megtévesztő értékesítés a kiskereskedelmi és nagykereskedelmi piacokon egyaránt;
- b) termékek erőltetett keresztértékesítése lakossági ügyfeleknek, például csomagolt bankszámlák vagy olyan kiegészítő termékek, amelyekre az ügyfeleknek nincs szükségük;
- c) összeférhetetlenség az üzleti tevékenységben;
- d) a referencia kamatlábak, devizaárfolyamok vagy bármely egyéb pénzügyi eszköz vagy index manipulálása az intézmény nyereségének növelése érdekében;
- e) a pénzügyi termékek élettartama alatti és/vagy pénzügyi szolgáltató váltásának tisztességtelen korlátozása;
- f) rosszul kialakított értékesítési csatornák, amelyek érdekellentétet szülhetnek a hibás ösztönzőrendszer miatt;
- g) termékek tisztességtelen automatikus megújítása vagy a kilépési szankciók; és
- h) az ügyfélpanaszok feldolgozása során tisztességtelen magatartás.

143. A viselkedéssel kapcsolatos kockázatok mérésekor az intézmények figyelembe veszik a) a viselkedéssel kapcsolatos eseményekből eredő céltartalékok vagy várható veszteségek körüli bizonytalanságot; és b) a tail kockázattal járó szélsőséges veszteségeket (váratlan

veszteségek). Az intézmények felméri az ilyen események alatti tőkeszükségletüket, és értékeli a szcenáriójukat, valamint figyelembe veszik a viselkedéssel kapcsolatos veszteségek hírnévre gyakorolt hatását. Elvben az ismert viselkedéssel kapcsolatos problémákból származó várható veszteséget céltartalékokkal kell fedezni, és azokat szerepeltetni kell az eredménykimutatásban, míg a váratlan veszteségeket az intézménytől elvárt tőkekövetelményekkel kell számszerűsíteni és fedezni. A stresszelt viselkedési veszteségek előrejelzése utáni esetleges többletösszegeket szerepeltetni kell az intézmény lehetséges tőkeszükségletére vonatkozó becslésben.

144. Annak érdekében, hogy megragadják az azzal kapcsolatos kockázatot, hogy a céltartalékok nem elegendők vagy időben nem összeegyeztethetők, az intézmények értékeli a viselkedéssel kapcsolatos kockázatokból eredő, és a meglévő számviteli céltartalékokat meghaladó veszteségeket, és ezt beleszámítják ezekbe az előrejelzésekbe. Adott esetben az intézmények felméri, hogy a jövőbeli nyereségek elegendők lesznek-e a szcenáriókban szereplő többletveszteségek vagy költségek fedezésére, és ezt az információt beépítik a tőkeszükségletre vonatkozó terveikbe.
145. Az intézmények mennyiségi és minőségi információkat gyűjtenek releváns, sérülékeny területeken folytatott üzleti tevékenységük mértékéről, és elemezik ezeket. Az intézmények továbbá információt biztosítanak a viselkedéssel kapcsolatos költségbevételeik alapjául szolgáló lényeges feltevések alátámasztásához.
146. Ritka esetekben, amikor egy intézmény a bizonytalanság mértéke miatt nem képes megbecsülni egy adott lényeges viselkedéssel kapcsolatos kockázatot, az intézménynek tisztáznia kell, hogy ez a helyzet, és értékelését bizonyítékkal és feltevésekkel kell alátámasztania.
147. A stressztesztelés adott esetben a tail kockázattal járó szélsőséges veszteségek (váratlan veszteségek), valamint annak felmérésére is használandó, hogy nem kell-e pótlólagos tőkeeszközöket tartani a 2. pillér alatt.
148. Az intézményeknek véleményt kell alkotniuk azon váratlan veszteségekre vonatkozóan, amelyek viselkedéssel kapcsolatos eseményekből származnak, a következők kombinációja alapján:
 - a) mérlegelés;
 - b) veszteséggel kapcsolatos múltbeli tapasztalatok (pl. az intézmény legnagyobb viselkedéssel kapcsolatos vesztesége az elmúlt öt évben);
 - c) a viselkedéssel kapcsolatos kockázatok miatti éves veszteség várható szintje;
 - d) viselkedéssel kapcsolatos szcenáriók, amelyben rövidebb időtávon (pl. öt év) veszik figyelembe a lehetséges kitétséget; és
 - e) hasonló szervezetek vagy hasonló helyzetben lévő szervezetek által tapasztalt veszteségek (pl. perköltségek esetében).

4.7.6 Likviditási kockázat

149. Az intézmények figyelembe veszik, hogy likviditási vagy finanszírozási kockázatok akkor keletkeznek, amikor az intézmény nem képes kielégíteni jelenlegi és jövőbeni cash flow-szükségeit.
150. Az intézmények figyelembe veszik, hogy a likviditási vagy finanszírozási kockázat a következőket öleli fel:
- rövidtől közép távú likviditási kockázatok; és
 - finanszírozási kockázatok.
151. Az intézmények elemzik az eszközökkel és kötelezettségekkel kapcsolatos tételekkel összefüggő kockázati tényezőket, és összemérik magukat azokkal, valamint a mérlegen kívüli kötelezettségekkel az EBH felügyeleti felülvizsgálati és értékelési eljárásra vonatkozó iránymutatásában (SREP) meghatározottak szerint.
152. A kockázati tényezők intézmények általi elemzésének figyelembe kell vennie a következőket, azonban nem korlátozódhat kizárólag ezekre:
- a makrogazdasági feltételek hatása, pl. a kamatláb sokkok függő cash flow-kra gyakorolt hatása;
 - az eszközök és kötelezettségek, köztük a mérlegen kívüli tételek pénzneme, az átválthatósági kockázat és a devizapiacokhoz való hozzáférés lehetséges zavarainak megjelenítése érdekében;
 - a likviditási szükségletek és rendelkezésre álló források elhelyezkedése, csoporton belüli likviditási tranzakciók, és a joghatóságok vagy a csoporttagok közötti pénzáttalásokra érvényes korlátozások kockázata;
 - az intézmény által hírnevének vagy előjogának megőrzése érdekében esetlegesen megtett intézkedések (pl. a lehívható kötelezettségek idő előtti visszafizetése);
 - a speciális tevékenységekhez, mint például az elsődleges ügynöki tevékenységhez kapcsolódó kockázatok internalizációja, ahol bizonyos mértékig előfordulhat, hogy szimmetriának kell lennie az értékpapírok hitelezői és hitelfelvevői oldala között, vagyis az ügyféloldali long pozíciókat az ügyféloldali short ügyletekből származó bevételekből finanszírozzák. Az ilyen szimmetria az ügyleti partnerek magatartásának függvénye, ezért ez érzékeny a hírnévvel kapcsolatos kockázatra. Egy ilyen kockázat kiválthatja az ügyletek lazulását, amely hatására az intézmény mérlegében váratlanul benne maradnának az értékpapírok azok finanszírozási igényével együtt;
 - a finanszírozási feltételek struktúráján belüli gyengeségek külső, belső vagy szerződés szerinti események hatására;
 - realisztikus kiáramlási arányok szokásos feltételek mellett, amelyek stresszelt időkből felgyorsulnak;

- h) koncentráció a finanszírozásban; és
 - i) jövőbeli mérlegnövekedésre vonatkozó becslések.
153. Az intézmények ezeket a kockázati tényezőket érzékenység vizsgálatoknak vetik alá, amelyek megfelelő mennyiségi háttérinformációt szolgáltatnak a scenáriók kialakításához.
154. Az intézmények a stresszscenáriók következő három típusát alkalmazzák: idioszinkratikus scenárió, az egész piacra kiterjedő scenárió és a kettő kombinációja. Az idioszinkratikus scenárióknak intézmény-specifikus eseményeket (pl. hitelminősítés lerontása, a legnagyobb finanszírozó partner csődje, a piacra jutás megszűnése, a valuta konvertibilitásának megszűnése, a legnagyobb mértékű beáramlást biztosító partner csődje) kell feltételeznie, míg az egész piacra vonatkozó stresszscenárióknak egy intézménycsoportra vagy a pénzügyi ágazat egészére gyakorolt hatást (pl. a finanszírozási piaci feltételek vagy a makrogazdasági környezet romlása, vagy az intézmény működése szerinti országok hitelminősítésének lerontása) kell feltételeznie.
155. Az intézményeknek stressztesztjeikben különféle időtávokat kell kialakítaniuk: az időtávok tartománya egy naptól legalább 12 hónapig terjedjen; kell, hogy legyenek a napon belüli likviditási kockázatokhoz kapcsolódó külön stressztesztek is. Az időtávnak tükröznie kell például a stressz egy rövid, akut szakaszát (legfeljebb 30 nap annak érdekében, hogy az üzleti modell változtatása nélkül le lehessen fedni ezeket az időszakokat), amelyet egy hosszabb, kevésbé akut, de hosszabb ideig tartó (3-12 hónap közötti) stresszidőszak követ.
156. Az intézmények a rövidtől közép távú likviditási kockázat stresszelését kombinálják a finanszírozási kockázat stresszével, legalább 12 hónapos időtávot figyelembe véve.
157. Az intézmények az egyes scenáriókra és időtávokra egy sor kedvezőtlen magatartási feltevést dolgoznak ki az ügyfelekre, beleértve a betéteseket, egyéb finanszírozást nyújtókat és partnereket.
158. A scenáriók kialakításánál az intézmények figyelembe veszik egyéb kockázattípusokra, pl. hitelkockázati veszteségekre és a hírnévvel kapcsolatos kockázatokra készült stresszesemények likviditási helyzetükre gyakorolt hatását, továbbá az egyéb intézményektől vagy a saját likviditási pufferükből kiinduló szükségeladásoknak (pl. tovagyrúzó hatások) az egyéb általuk tartott eszközök piaci értékére gyakorolt hatásának lehetőségét.
159. A hatás nagyságrendjének kiszámítására használt fő módszertan a nettó cash flow profil. Minden egyes scenáriónál az intézmény a stressz minden szintjén azonosítja az egyes jövőbeli időszakokra előrejelzett, valamint az ezekből eredő nettó cash flowt. Az intézményeknek az egyes adott scenáriókban értékelt időtartamon belül figyelembe kell venniük a nettó cash flow legalacsonyabb kumulált pontjait.
160. Az intézmények az elemzést adott esetben egyéb mérőszámokra is kiterjesztik, mint például:

- a) likviditási rátákra és a keretben használt egyéb mérőszámokra, amelyeknek korlátozás nélkül tartalmazniuk kell a felügyeleti likviditási rátákat és mérőszámokat, különösen a likviditásfedezeti rátát és a nettó stabil finanszírozási arányt;
- b) a fent említett rátákon túl a rendelkezésre álló likviditási pufferükre és egyéb ellensúlyozó intézkedésekre, vagyis az egyes scenáriókra vonatkozó ellensúlyozó kapacitásukra; e mérőszám stresszteszteléséhez a megterhelt eszközök arányára és jellegére gyakorolt hatások értékelése kell, hogy társuljon;
- c) az intézménynek az ellensúlyozó kapacitásából nyert fennmaradási kilátásaira, vagyis az intézmény azon képességére, hogy rövid, közép és hosszú távon többlet likviditást tartson fenn vagy többlet likviditáshoz jusson hozzá, válaszul az EBH felügyeleti felülvizsgálati és értékelési eljárásra vonatkozó közös eljárásról és módszerről szóló iránymutatásában meghatározott stresszscenáriókra, valamint a stresszelt cash flowkra, együttesen véve, az ellensúlyozó intézkedések hatása előtt és után;
- d) fizetőképességre és nyereségességre.

161. A különféle stresszscenáriók alkalmazásakor az intézmények értékelik és kiemelik a központi bankok által biztosított ellensúlyozó hatásokat (monetáris politika), és konzervatív megközelítést fogadnak el.

162. A likviditási stressztesztelés mérőszámai adott esetben és különösen legalább valamennyi lényeges pénznem esetében tartalmazzák a pénznemenkénti granularitást annak érdekében, hogy lehetővé tegyék a pénznem-specifikus feltevések elemzését a scenáriókban (pl. a devizaárfolyamok vagy pénznem eltérések volatilitása).

163. Az intézmények adott a likviditási stresszteszteket beépítik az egész intézményre kiterjedő stressztesztekbe, és figyelembe veszik a likviditási stressztesztekben lefedett időszakok és az egész intézményre kiterjedő fizetőképességi stressztesztekben lefedett időszakok közötti eltéréseket. Az intézmények értékelik legalább a megnövekedett finanszírozási költségek eredménykimutatásra gyakorolt hatását. Az intézmények figyelembe veszik, hogy a finanszírozási költségek fizetőképességi pozícióval való összekapcsolása befolyásolhatja a likviditási stresszteszt minőségét, nevezetesen túlzottan lelassítja a likviditás romlását.

4.7.7 Nem kereskedési tevékenységekből származó kamatlábckockázat

164. Ez a fejezet nem érinti az EBH nem kereskedési tevékenységekből származó kamatlábckockázatról szóló iránymutatását.

165. A stresszteszteknek támogatniuk kell a banki könyvben szereplő kamatlábckockázat (IRRBB) kezelését szolgáló belső kockázatkezelési rendszert, és annak szerves részét kell képezniük.

166. A stressztesztelési célú kamatláb scenárióknak – beleértve a 2013/63/EU irányelv 98. cikkének (5) bekezdése alkalmazásában a nem kereskedési tevékenységekből származó kamatlábckockázatokra használt scenáriókat – megfelelőeknek kell lenniük valamennyi

lényeges kamatláb kockázat, pl. kamatgap kockázat, báziskockázat és opciós kockázat azonosítására.

167. Az intézményeknek biztosítaniuk kell, hogy az előző bekezdésben említett tesztek ne a hozamgörbe egyszerű párhuzamos eltolásán alapuljanak, hanem szcenárió-elemzésükben vegyék figyelembe a hozamgörbe mozgásait és alakváltozásait.

168. Az intézmények figyelembe veszik a következő elemeket:

- a) kamatriskó kockázat, amely az időben kiegyenlített finanszírozás és befektetések közötti referencia-kamatlábak eltéréseiből adódik; és
- b) beágyazott opciót tartalmazó szerződésekben rejlő lejárat előtti visszaváltás kockázata, amely az intézményt arra kényszerítheti, hogy kevésbé kedvező feltételek mellett új ügyletet kössön.

169. Az intézményeknek tisztában kell lenniük a máshol veszteséget kiváltó esetleges közvetett kamatláb hatásokkal (pl. azzal, hogy a hitelezési kamatlábakba való átgyűrűzés további hitelkockázati veszteségeket válthatnak ki az ügyfél fizetőképességének romlása miatt).

170. Azokban az esetekben, ahol kevésbé összetett pénzügyi eszközöket alkalmaznak, az intézmények érzékenység vizsgálat segítségével kiszámítják a sokk hatását (a sokk eredetének azonosítása nélkül, és a sokk portfólióra történő egyszerű alkalmazásával). Amennyiben az intézmény összetettebb pénzügyi eszközöket használ, amelyekre a sokk több és közvetett hatást gyakorol, fejlettebb megközelítéseket kell alkalmaznia a vonatkozó idioszinkratikus kockázatokat tükröző kedvezőtlen helyzetek (stresszhelyzetek) konkrét meghatározásával.

4.7.8 Koncentrációs kockázat

171. A stressztesztelésnek kulcsfontosságú szerepet kell játszania a koncentrációs kockázat azonosításában, mivel lehetővé teszi az intézmények számára, hogy azonosítsák azon kitétségek közötti kölcsönös függőségeket, amelyek csak stresszhelyzetekben válnak nyilvánvalóvá, valamint a rejtett koncentrációkat.

172. E kockázat stresszteszt programjukban való értékelése érdekében az intézményeknek figyelembe kell venniük minden egyes kitétség hitelkockázatát, de mérlegelniük kell egyes kitétségek hasonló viselkedéséből származó további kockázatforrásokat is (vagyis nagyobb korreláció). Ezek az elemzett további kockázatforrások korlátozás nélkül a következőkre terjednek ki:

- a) egyetlen ügyfélhez (vagyis az 575/2031/EU rendelet 4. cikkének (39) bekezdésében meghatározott ügyfélhez egymással kapcsolatban álló ügyfelek csoportjához) kötődő koncentráció;
- b) ágazati koncentrációk;
- c) földrajzi koncentrációk;

- d) termékkoncentrációk; és
- e) biztosítékok vagy garanciák koncentrációja.

173. Stressztesztelésnél, különösen az intézmény egészére kiterjedő és csoportszintű stressztesztelésnél az intézmények értékelik a mérlegben szereplő és mérlegben kívüli kitettségek, valamint a banki, kereskedési és fedezeti pozíciók koncentrációs kockázatát.

174. A stresszteszteknek figyelembe kell venniük az üzleti környezet esetleges azon változásait, amelyek a koncentrációs kockázat bekövetkezését eredményezhetik. A stressztesztek különösen figyelembe veszik a különféle kockázati tényezők közötti korrelációk szokatlan, de valószínű változásait, valamint a kockázati paraméterek szélsőséges és szokatlan változásait, túlmutatva az egyes kockázati tényezőkhöz, olyan szcenáriók megfigyelése érdekében, amelyek figyelembe veszik az egymással összefüggő kockázati tényezőket, és amelyekben nem csak elsődleges, hanem visszacsatolási hatások is szerepelnek.

175. A stressztesztekbe be kell építeni annak módját, ahogy a koncentrált kitettségek teljesítenek válaszul ugyanazon kockázati tényezőkre, beleértve a lakossági és vállalati hitelezési könyvben nyilvántartott, vagy a csoport különböző szervezeteinél jelentkező, a koncentrált kitettségek eredményeképp keletkező további rövid távú veszteségeket.

176. Az intézmények figyelembe veszik az egyetlen vagy több egymással korreláló kockázati tényezővel szembeni kitettség kereskedési könyvre gyakorolt hatását.

177. A koncentrációs kockázat előzetes szintjének és/vagy a szcenárió koncentrációs szintre gyakorolt hatásának értékelése érdekében az intézmények adott esetben többé-kevésbé összetett mutatókat alkalmaznak, például a Herfindahl-Hirschman Indexet (HHI) és a Gini-együtthatókat.

178. Az intézmények figyelembe veszik a különféle koncentráció forrásai közötti átfedések esetleges meglétét. Az intézmények nem egyszerűen összegzik a kockázat hatásait, hanem olyan összesítési módszereket is érvénybe léptetnek, amelyek figyelembe veszik a mögöttes tényezőket.

4.7.9 Devizaalapú hitelezéshez kapcsolódó kockázat

179. Az intézmények figyelembe veszik, hogy a devizaalapú hitelezéshez kapcsolódó kockázat:

- a) a nem fedezett hitelfeltevő (vagyis a természetes vagy pénzügyi fedezeti ügylettel nem fedezett, a kölcsön devizaneme és a fedezeti deviza közötti devizanem eltérésnek kitétt, lakossági és kis- és közepes vállalként kkv hitelfeltevő, az EBA/GL/2014/13 meghatározása szerint) azon képességének a hiányából származik, hogy teljesítse az intézmény engedélye szerinti tagállam pénznemétől eltérő pénznemben denominált adósságszolgálatot;
- b) kapcsolódik a tisztán hitel- és devizapiaci kockázathoz;

- c) a hitel- és devizapiaci kockázat összetevői közötti nem lineáris kapcsolat jellemzi;
 - d) befolyásolja azt az általános árfolyamkockázat; és
 - e) üzletviteli kockázatból származhat.
180. Az intézmények stresszteszt programjaikban figyelembe veszik a mérlegeik eszközoldalán lévő hitelkereteket érintő devizaalapú hitelezéshez kapcsolódó kockázatot és annak többszörös kockázati forrását, figyelemmel arra, hogy az adós képtelensége tartozásai visszafizetésére a következőkből eredhet:
- a) az adós belső jövedelemforrásához kapcsolódó kockázatok;
 - b) annak az országnak a gazdasági helyzetéhez kapcsolódó kockázat, amelynek pénznemében denominált az adósság; és
 - c) devizaárfolyam-kockázat.
181. Az intézmények stresszteszt scenáriójuk kidolgozásakor vagy végrehajtásakor figyelembe veszik, hogy a devizaalapú hitelezéshez kapcsolódó kockázat a hitelállomány értékének, valamint a törlesztőrészek nagyságának növekedéséből, valamint a hitelállomány belföldi valutában számított értékének – a fedezetértékhez képest – megemelkedéséből is származhat.
182. Az intézmények a különböző paraméterek módosításával scenáriókat dolgoznak ki, hogy lehetővé tegyék, hogy azok előrejelezzék a devizaalapú hitelportfólió teljesítményét különböző esetekben, például:
- a) az alapdeviza árfolyam előremeghatározott százalékkal való felértékelődésének feltételezése;
 - b) a deviza kamatláb előremeghatározott százalékponttal való elmozdulásának feltételezése; vagy
 - c) a fentiek kombinációja.
183. A lehetséges gyengeség értékelése érdekében az intézményeknek tudniuk kell igazolni a scenárió hitelkockázati tényezőkre gyakorolt hatásából eredő hitelkockázati veszteségtől és kockázati kitettségértékektől eltérő, a devizaalapú hitelezéshez kapcsolódó kockázatból eredő további hitelkockázati veszteséget.
184. A devizaalapú hitelezéshez kapcsolódó kockázat stressztesztelésekor az intézményeknek legalább a következőket figyelembe kell venniük:
- a) az árfolyamrendszer típusa, és hogy az miként befolyásolhatja a belföldi és külföldi pénznemek közötti átváltási árfolyam alakulását;
 - b) a devizaárfolyam-mozgások érzékenységi hatása a hitelfeltevő hitelképesség-vizsgálatára/hitelminősítésére és adósságszolgálati képességére;
 - c) a hitelezési tevékenység lehetséges koncentrációja egyetlen devizában vagy egymással szorosan korreláló korlátozott számú devizában;

- d) a hitelezési tevékenység lehetséges koncentrációja néhány olyan konkrét gazdasági ágazatban, az ország valutájában, amelyek fő tevékenységüket külföldön vagy devizapiacokon folytatják, és az ilyen ágazatok megfelelő alakulása szorosan korrelál a devizákkal; és
- e) azon képesség, hogy tud-e finanszírozást biztosítani az ilyen típusú portfólióhoz; a hitelezési kockázati tőkekövetelmény számításához belső modelleket alkalmazó intézmények esetében a devizában történő hitelezéshez kapcsolódó többletkockázatot az ilyen eszközök nagyobb kockázati súlyának kell tükröznie, valamint a modellekben használt változók nem teljes körű listájának tartalmaznia kell a kamatlábak közötti közötti egyenlőtlenégeket, a hitelfedezeti (LTV) arányokat, a devizák közötti keresztkorrelációkat és a volatilitást.

185. Az intézményeknek figyelembe kell venniük a belső modellekbe esetleg beépített lehetséges jelentős gyengeségeket, a valuta leértékelődés lehetséges alábecslésével az ügyfél adósságszolgálati képességét illetően, figyelemmel a következő indikatív elemekre:

- a) válság idején a monetáris politika gyakran a reálgazdaság ösztönzésére összpontosít a referencia kamatlábak jelentős csökkentése révén, e közvetett hatásokat illetően a belső modellekből származó, esetlegesen félrevezető információkkal; és
- b) a valuta felértékelődést részben ellensúlyozhatják a csökkenő kamatlábak, és ez a devizaalapú hitelezéshez kapcsolódó kockázat alábecslését eredményezheti, mivel - nulla százalékos kamatlábak mellett – az ilyen kompromisszum nem biztos, hogy hosszú távon fenntartható.

186. A devizaalapú hitelezés nyereségességre gyakorolt lehetséges hatásának egyes scenáriókban való értékelésekor az intézményeknek adott esetben szerepeltetniük kell a jogi rendszert és vonatkozó joghatóságot, ami az intézményeket arra kényszerítheti, hogy a devizaalapú hiteleket a hazai fizetőeszközben határozza meg jóval a piaci árfolyamok alatti árfolyamon.

4.8 A stresszteszt programok alkalmazása

4.8.1 ICAAP/ILAAP célú stressztesztelés

187. Az ICAAP és ILAAP részeként az intézményeknek biztosítaniuk kell, hogy rendelkezzenek elegendő tőke és likvid forrásokkal azon kockázatok lefedésére, amelyeknek az intézmények kitéttek vagy kitéttek lehetnek, és biztosítaniuk kell a tőke és likvid források megfelelő allokációját az intézmény szervezetei között a gazdasági ciklus alatt. Ezt az értékelést tartalmazniuk kell a tőkeszükségletre vonatkozó és likviditási terveknek, amelyeket az intézmények az illetékes hatóságokhoz nyújtanak be az ICAAP és ILAAP-információik részeként, valamint a csoportszintű kockázatbecslési és likviditási profilok részeként.

188. Ezenkívül az intézmények a stressztesztelés segítségével értékelik tőkeszükségletre vonatkozó terveik stresszhelyzetekben való megbízhatóságát annak biztosítására, hogy eleget tegyenek a rájuk vonatkozó tőkekövetelményeknek. A tőkeszükségletre vonatkozó terv stresszhelyzetben való megbízhatóságának minden értékelése figyelembe kell, hogy vegye a szcenárió súlyosságát és bekövetkezési valószínűségét. Az intézmények tesztelik továbbá likviditási terveik megbízhatóságát annak biztosítására, hogy képesek legyenek eleget tenni kötelezettségeiknek, ha stresszhelyzetbe kerülnek. Az intézmények értékelik a tőke és likvid források átutalhatóságának szintjét stresszhelyzetekben, és figyelembe vesznek minden lehetséges akadályt, beleértve a jogi, szervezeti és működési akadályokat. Az intézmények adott esetben felismerik, hogy a tőkekövetelmények egyes elemei, valamint a likviditási pufferek felhasználhatók stresszhelyzetekben (pl. a 2013/36/EU irányelv VII. címének 4. fejezetében meghatározott kombinált pufferkövetelmények elemei).
189. Az intézmény stresszteszt programjához kapcsolódó, ezen iránymutatásban meghatározott általános követelmények mellett az ICAAP/ILAAP célú stresszteszteteknek a következő követelményeket kell teljesíteniük:
- a) az intézményeknek le kell fedniük valamennyi jelentős kockázati kategóriát (és alkategóriát), amelyeknek az intézmények a mérlegben szereplő és a mérlegen kívüli eszközeik és kötelezettségeik tekintetében kitétek valamennyi lényeges portfólióval vagy ágazattal/földrajzi hellyel kapcsolatban, beleértve a vonatkozó strukturált szervezeteket is;
 - b) figyelembe kell venni egy sor szcenáriót, beleértve legalább egy súlyos, de valószínű kedvezőtlen gazdasági helyzetre vonatkozó szcenáriót, mint például súlyos gazdasági visszaesés és/vagy a piac egészét érintő és idioszinkratikus likviditási sokk;
 - c) az ICAAP és ILAAP célú stressztesztelést átfogó, az egész intézményre kiterjedő stressztesztelés révén kell elvégezni, és annak tükröznie kell minden olyan szervezetet, amelynek esetében kötelező az ICAAP vagy az ILAAP;
 - d) az ICAAP és ILAAP célú stresszteszteteknek az intézmény ICAAP-jával, illetve ILAAP-jával azonos előrettekintő időszakot kell lefednie, és legalább olyan rendszerességgel kell aktualizálni azokat, mint az ICAAP-t és ILAAP-t; az ICAAP-ra vonatkozó stresszteszteteknek legalább kétéves időszakot le kell fedniük.
190. Az ICAAP-re és ILAAP-re vonatkozó stresszteszteteknek összeegyeztethetőnek kell lenniük az intézmény kockázatvállalási hajlandóságával és általános stratégiájával (beleértve az üzleti stratégiát is). Az intézményeknek világos kapcsolatot kell igazolniuk kockázatvállalási hajlandóságuk, üzleti stratégiájuk és az ICAAP-re és ILAAP-re vonatkozó stressztesztjeik között. Az intézmények értékelik különösen a tőkeszükségletre vonatkozó és likviditási terveiket, és minden belső tőkeszükségletre vonatkozó tervet, beleértve a tőkepuffereket, kinyilvánított kockázatvállalási hajlandóságukkal és stratégiájukkal összhangban, valamint általános belső tőkeszükségeiket, és a likviditási pufferek felhasználását követően ismét felépítik likviditási pozíciójukat, hogy eleget tegyenek kötelezettségeiknek stresszidőszak alatt.

191. Az ICAAP-ra vonatkozó stressztesztekben az intézmények felméri, hogy stresszhelyzetben képesek-e az alkalmazandó szabályozói és felügyeleti tőkekövetelmények (pl. teljes SREP tőkekövetelmény-TSCR) felett maradni.
192. ICAAP célú fizetőképességi stressztesztek végzésekor az intézmények figyelembe veszik a scenárióknak az intézmény tőkeáttételi rátájára, valamint a leírható, illetve átalakítható kötelezettségekre vonatkozó minimumkövetelmények céljára tartott leírható, illetve átalakítható kötelezettségekre (MREL) gyakorolt hatását.
193. A 2013/36/EU 100. cikke szerint elvégzett felügyeleti stressztesztek vagy egy intézmény számára felügyeleti kihívások eredményeképp előírt scenáriók és feltevések, illetve az intézmény saját stressztesztjeinek értékelései nem helyettesíthetik az intézmény kötelezettségét, hogy ICAAP-ja és ILAAP-ja részeként stressztesztek végessen.

4.8.2 Kockázatkezelési intézkedések

194. Az intézmények azonosítják a stressztesztek kimenetének kezelésére irányuló hiteles kockázatkezelési intézkedéseket, amelyek célja, hogy a stresszelt scenárión keresztül biztosítsák az intézmények folyamatos fizetőképességét.
195. Az intézmények kockázatkezelési intézkedések széles körét összevetik (beleértve a feltételhez kötött likviditási tervekben szereplőket) egy sor valószínű stresszhelyzettel, kiemelt figyelmet fordítva legalább egy súlyos, de valószínű scenárióra.
196. A stresszhelyzetre adott lehetséges válaszok értékeléséhez az intézmények azonosítják a legrelevánsabb hiteles intézkedéseket, és azt, hogy ezeket mikor kell megtenni. Az intézményeknek figyelembe kell venniük, hogy néhány kockázatkezelési intézkedésre azonnal szükség van, míg mások a konkrét eseményektől függenek, mely esetben előre kell azonosítani az intézkedést kiváltó, világosan meghatározott eseményeket. A kockázatkezelési intézkedéseknek összhangban kell lenniük a kinyilvánított stratégiákkal és politikákkal, például a kinyilvánított osztalékpolitikák ⁷ összefüggésében. Az intézményeknek konzervatív álláspontot kell képviselniük azzal kapcsolatban, hogy tudnak-e kockázatmérséklő intézkedéseket hozni, elismerve a stresszelt scenáriók egyéb piacokra gyakorolt lehetséges hatását.
197. Az intézmények ismertetik a stressz minőségi és mennyiségi hatásait a kockázatmérséklő intézkedések előtt és után. A kockázatkezelési intézkedések előtti hatás tartalmazza a stratégiával, növekedéssel és kapcsolódó bevételekkel kapcsolatos feltevéseket, de ne térjen ki azon kockázatkezelési intézkedésekre, amelyek stresszesemény esetén nem állnak rendelkezésre, mint például az üzletág felszámolása vagy tőkeemelés.
198. Az elfogadható kockázatkezelési intézkedések függenek az illetékes hatóságok útmutatásától és megítélésétől, és a következőket fogalhatják magukban:

⁷ Lásd például a tőkekövetelmény-irányelv 141. cikkét (maximálisan kifizethető összeg).

- a) a belső kockázatvállalási hajlandóság és kockázati korlátok felülvizsgálata;
- b) a kockázatmérséklő technikák használatának felülvizsgálata;
- c) a politikák, például a likviditáshoz és finanszírozáshoz, vagy tőke megfeleléshez kapcsolódó politikák felülvizsgálata;
- d) a részvényeseknek történő osztalékfizetés csökkentése;
- e) az általános stratégia és üzleti terv, valamint kockázatvállalási hajlandóság módosítása; és
- f) tőkeemelés vagy a források mozgósítása.

199. A scenárió szerint differenciált, és a scenárió súlyosságához igazított várható kockázatkezelési intézkedéseket dokumentálni kell. Az intézmények figyelembe veszik a hatékonyság szélsőségesen súlyos stresszhelyzetek következményeként történő csökkenését. Az illetékes hatóságoknak az ICAAP-re és ILAAP-re vonatkozóan benyújtandó információkban az intézmények ismertetik a stressztesztek eredménye alapján már megtett kockázatkezelési intézkedéseket.